

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 101 • december 2023 • letnik XX • ISSN -1581-7156

*Osvetlitev gradu v modro,
14. 11. 2023 - Svetovni dan sladkorne bolezni*

*Osvetlitev gradu v turkizno, 16. 11. 2023 - Svetovni dan
aktivnosti za odpravo raka materničnega vratu*

*Osvetlitev občinske stavbe v temno rdečo,
1. 12. 2023 - Svetovni dan boja proti aidsu*

*Osvetlitev občinske stavbe v vijolično,
3. 12. 2023 - Mednarodni dan invalidov*

XIV. svečano odprtje lova s sokoli v Pomurju

*Pravljičarke PiŠK MS Vesna Radovanovič, Petra Lopert in
Metka Celec so na Grajskem pravljicnem večeru navdušile
otroke in njihove starše.*

Dragi bralci,

čas! Čas je tisto, kar velikokrat potrebujemo. *Malo več časa rabimo, da bi lahko pospravili stanovanje, več časa, da se naučimo snov za test. Nimamo časa, da bi šli h komu na obisk, nimamo časa, da bi se udeležili neke prireditve.* In največkrat nimamo časa, da bi prisluhnili nekemu od začetka do konca. Zelo težko se nam je ustaviti,

si vzeti čas zase in za druge, saj smo v nenehnem hitenju. Zato nam vsem želim, da bomo imeli več časa za pogovor in za ljudi okoli nas. Ne da se ga kupiti, zato ga bomo morali najti sami vsak na svoj način. In ko ga bomo našli, bomo imeli zadovoljstvo tako mi kakor tudi ljudje okoli nas.

V imenu uredniškega odbora vam želim vse dobro v prihajajočih dneh in čim več časa zase in za druge!

*Za uredniški odbor,
odgovorna urednica Jasmina Jakob*

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža vedno stališča uredniškega odbora glasila.

Objavljenih člankov ne honoriramo.

Fotografije, ki jih avtorji ne bodo podnaslovili, bomo objavili brez podnaslovov.

uredniški odbor:

Jasmina JAKOB (odgovorna urednica),
Simona CIZAR (namestnica odgovorne urednice),
Jasmina ŠTAUS ŽIŽEK (članica),
Aleš POREDOŠ (član),
Maša ŠKAFAR (članica)

zbiranje gradiva:

Lilijana BEŽAN HORVAT

lektorica:

Jasmina ŠTAUS ŽIŽEK

Priloge, teksti pod fotografijami in uvodnik urednika glasila niso nujno jezikovno pregledani.

fotografije:

Sandra KAVAŠ (naslovnica), Boštjan ROUS,
arhiv Občine Beltinci, ZTKŠ Beltinci.

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

december 2023, naklada 2600 izvodov

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Prosimo vas, da nam

prispevke

(do 3500 znakov)

za 102. številko,

ki izide

meseca

februarja 2024,

posredujete

do petka,

19. januarja 2024,

v elektronski obliki

s komentarji k

fotografijam

in navedbo avtorja ter

v ustreznem formatu.

Naš elektronski naslov:

malirijtar@beltinci.si

Božično-novoletna poslanica

*»Čas kot zvezda se utrne,
stare vse poti zagrne,
nove, z upi tlakovane,
vir so sreče nasmejane!«*

Spoštovane občanke in občani Občine Beltinci!

Božični čas je prav poseben čas, ki prinaša veselje in radost med nas. Poskrbi, da nas vse praznične dni spremljata dobra volja, nasmeh na licih in radost v očeh. Decembrski čas je čaroben, je topel, je poln sreče in miline. Naj bo blagoslovljen in miren za vsakega izmed nas!

Naj vam prinese obilo vsega lepega; praznujte v krogu svojih družin in se veselite novega skupnega časa, ki trka na naša vrata.

Podarimo drug drugemu objem, nasmeh, lepo besedo in vzemimo si čas za doživeto praznovanje, saj bomo le tako ustvarjali nepozabne in trajne spomine.

V letu 2024 vsem želim predvsem trdnega zdravja, trajnih uspehov in izpolnitev vseh želja in uresničitvev vseh načrtov.

Prihodnost naj bo čim bolj svetla, naj bo čim manj skrbi ter težkih preizkušenj življenja. Poti, ki nas čakajo, naj bodo tiste prave, na katerih bomo pustili resnično dobre sledi!

Marko Virag
Vaš župan

29. novembra je svoj 70. rojstni den obslužavau naš sokrajan, častni občan inu prijatelj Böltinec Vlado Kreslin. V Kulturnon doumi Böltinci je biu na te den predvajani dokumentarni film Poj mi pesem, s kerin smo v Böltincaj počastijli Vladojov jubilej, njemi nazdravili inu čestitali tüdi Böltinčari pa Böltinčarke.

Dragi Vlado, boug te žijvi zdravoga pa veseloga ešče na duga lejta, ka mo ešče dostakrat v Böltincaj čüli tvoj glas pa tvojo čarno gitaro!

Letošnji prejemniki priznanj – tudi obrtniki in podjetniki iz občine Beltinci

Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota je ob praznovanju 55. obletnice izvedla svečano prireditev, ki je potekala v petek, 6. oktobra 2023 v Kulturnem domu Beltinci in v sklopu katere so bila podeljena številna jubilejna priznanja. Ta priznanja predstavljajo našo zahvalo in priznanje tistim, ki so s svojim delom, predanostjo in vztrajnostjo prispevali k razvoju obrti in podjetništva v naši regiji. Veseli nas, da so med prejemniki priznanj tudi obrtniki in podjetniki s sedežem v občini Beltinci.

Letošnji jubilarci iz občine Beltinci so:

Za 10 let dela v obrti:

- Transporti Kolarič, Uroš Kolarič s.p., Jugovo 37, 9231 Beltinci

Za 20 let dela v obrti:

- Zlatarstvo Viktor Tkalec s.p., Ul. Štefana Kovača 2, 9231 Beltinci

Za 25 let dela v obrti:

- Kemična čistilnica, Anita Režonja s.p., Mladinska ul. 10, 9231 Beltinci
- Optika Focus, Ivanka Tratnjek Karoli s.p., Panonska ul. 47, 9231 Beltinci

Za 30 let dela v obrti:

- Okrepčevalnica »Duh«, Ana Duh s.p., Panonska ul. 99, 9231 Beltinci
- Prevoznništvo in TGM, Robert Filip s.p., Panonska ul. 101, 9231 Beltinci
- Keramičarstvo teracerstvo, Janez Perša s.p., Ižakovci 10a, 9231 Beltinci
- Elektroservis, Aleksander Miklošič s.p., Glavna ul. 56., Dokležovje, 9231 Beltinci

Iskrene čestitke je letošnjim dobitnikom priznanj izrekel tudi župan občine Beltinci, Marko Virag, ki je izrazil pohvalo za vso prehojeno uspešno poslovno pot, za doprinos k razvoju občine Beltinci ter vsem zaželel veliko poslovnih uspehov tudi v prihodnje.

OOZ Murska Sobota

Rožnato drevo v Beltincih opozarja na pomen skrbi za zdravje

V Združenju **Europa Donna Slovenija** vsako leto obeležujejo **rožnati oktober** – **mednarodni mesec osveščanja o raku dojke**. Rak dojke je eden najpogostejših rakov pri ženskah, za njim pa lahko zbolijo tudi moški. V Sloveniji vsako leto za rakom dojke zbolijo več kot 1.500 oseb. Rak dojke je

dobro ozdravljiv, če je odkrit dovolj zgodaj, umrljivost se počasi zmanjšuje, predvsem na račun zgodnjega odkrivanja ter vsakemu posamezniku prilagojenega zdravljenja. V združenju z vsakoletno kampanjo osveščajo o pomenu zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja in možnosti zdravljenja. Z zdravim življenjskim slogom, ki vključuje uravnoteženo prehrano, redno telesno dejavnost, ohranjanje zdrave telesne mase, izogibanje kajenju in omejevanje uživanja alkohola, lahko zmanjšamo tveganje za nastanek raka dojke ali ga vsaj zamaknemo na kasnejši čas.

Velik poudarek vsakoletnega osveščanja v Združenju dajejo predvsem zgodnjemu odkrivanju raka dojke. Pozornost na svoje zdravje, redni mesečni samopregledi dojke in odzivanje na vabila državnega presejalnega programa **DORA** so ključni za zgodnje odkrivanje morebitnih sprememb in lahko izboljšajo možnosti uspešnega zdravljenja. Z različnimi dejavnostmi in dogodki osveščajo o raku dojke in opozarjajo na pomen zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja bolezni

in odgovornosti do svojega zdravja.

V želji, da bi v letošnje dejavnosti vključili čim več slovenskih občin, so vse slovenske občine pozvali, da se pridružijo in postanejo njihov partner v osveščanju o raku dojke v lokalnem okolju. Občinam, ki so se odzvale, so donirali **»ROŽNATO DREVO«** in s tem opozorili na pomen zdravja v lokalnem okolju. Povabilu se je odzvalo 58 občin, med njimi tudi naša občina – Občina Beltinci.

Želimo si, da bi simbolično »ROŽNATO DREVO«, ki je na novo zasajeno pred gradom v Beltincih, občane in občanke vseskozi opozarjalo na to, kako pomembno je zdravje in življenje vsakega posameznika.

Občinska uprava Občine Beltinci

Varuh človekovih pravic na sedežu občine odprl Varuhov kotiček

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je v torek, 14. 11. 2023, obiskal Prekmurje in tudi našo občino. Srečal se je z našim županom Markom Viragom in v avli občinske stavbe odprl **Varuhov kotiček**.

V skupnem pogovoru sta se dotaknila izzivov, perečih težav na lokalnem področju ter se pogovorila tudi o možnostih aktivnega sodelovanja. Peter Svetina je županu zagotovil, da bo v okviru svojih pristojnosti ukrepal pri odgovornih.

Občina Beltinci je še ena pomurska občina, kjer je postavljen Varuhov kotiček, v Sloveniji jih je tako skupaj kar 46. Tudi na spletni strani je redno vzpostavljena rubrika Varuhov kotiček, kjer so tudi v digitalni obliki dostopne vse informacije o Varuhu in še obrazec za pobudo.

Namen Varuhovih kotičkov je, da se lahko občanke in občani podrobno seznanijo, kdaj in kako se lahko obrnejo na Varuha, kdaj jim Varuh

lahko pomaga in kdaj pri njihovi težavi ne more posredovati, saj morda ta ni v njegovi pristojnosti. Institucija Varuha vsako leto prejme več tisoč pisem in pritožb ljudi, v katerih ga posameznice in posamezniki prosijo za pomoč, ker menijo, da so jim kršene pravice.

Kot je še poudaril Peter Svetina: *»Lani smo obravnavali skoraj šest tisoč zadev, kar je veliko več kot pred pandemijo. Obravnavane zadeve so se nanašale na kršenje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, načela dobrega upravljanja in pravičnosti. Tovrstne pobude temeljito preučimo in ustrezno odreagiramo. Posebej smo pozorni na kršenje otrokovih pravic, pravic invalidov, starejših, tujcev in drugih skupin prebivalstva.«*

Občinska uprava Občine Beltinci

Medgeneracijski center Beltinci odprl svoja vrata

V petek, 17. novembra 2023, smo se zbrali v atriju kulturnega doma, kjer smo v svečanosti uradnemu namenu predali nov Medgeneracijski center Beltinci.

Tomaž Rous, projektni vodja Zavoda za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks socialnega podjetja Beltinci, ki je tudi projektni partner in predstavnik uporabnikov, je v uvodu nagovoril vse prisotne.

O pomenu centra in vlogi lekarniške podružnice Dobrovnik kot projektnega partnerja je za zbrane podal nekaj svojih misli tudi direktor Pomurskih lekarn, Ivan Zajc. Prisotne je v svojem govoru pozdravil tudi vodilni partner v tem projektu, župan Marko Virag. Slavnostni govornik je bil dr. Aleksander Jevšek, minister Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj Republike Slovenije.

V Medgeneracijskem centru Beltinci se bodo v pridobljenih dodatnih prostorih na dnevni ravni odvijale družbene, izobraževalne in kulturne aktivnosti, namenjene medgeneracijskemu sodelovanju med starejšimi in mlajšimi generacijami, medsebojnemu prenosu znanj, izkušenj ter ohranjanju kulturne dediščine za poznejše rodove.

V kulturnem programu so sodelovali predstavniki in predstavnice različnih generacij: Vrtec Beltinci, enota Bibe, z izštevanko pod mentorskim vodstvom Suzane Kuzma; Osnovna šola Beltinci – Veseli Marki z odlomkom oz. priredbo nastopa na odprtju DEKD, pod mentorskim vodstvom Gabrijele Breznik; Glasbena šola Beltinci ter predstavniki z recitacijami Društva mladih Beltinci. Pred svečanim prerezom traku na poslopju pa je nastopil še mešani pevski zbor Andreja Maroše, ki deluje pod okriljem Društva upokojencev Beltinci.

Svečan prerez traku sta opravila minister dr. Aleksander Jevšek in župan Marko Virag. Temu je sledilo povabilo k ogledu novih prostorov medgeneracijskega centra.

V nadaljevanju vam želimo, spoštovani občani in občanke, podati nekaj informacij o projektu, zapisane pa so tudi izjave partnerjev – citiramo:

Vrednost operacije je znašala okrog pol milijona evrov, od tega je znesek sofinanciranja znašal 193.353,60 €.

V okviru operacije »Medgeneracijski center Beltinci«, javnega poziva za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS Pri dobrih ljudeh 2020 v letu 2022, sofinancirane iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

Partnerji v projektu so poleg Očine Beltinci, ki je vodilni partner, še: Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p. Beltinci, EKO podeželje z.o.o., PE Honey Apartment Lendava, Društvo za ohranjanje kulturno-zgodovinskega izročila Prekmurja Prekmurska Herbija, Pomurske lekarne, Lekarniška podružnica Dobrovnik in GardenSpot – Zavod za kreativno kulturo bivanja Črenšovci.

Marko Virag, župan Občine Beltinci, je povedal, zakaj je občina investirala v prenovu oziroma nadgradnjo obstoječe zgradbe v centru Beltincev:

»Z namensko adaptacijo prostorov se bo zagotovilo prostore za družabni del medgeneracijskega centra (MGC Beltinci), kjer se bodo na dnevni ravni odvijale družabne, izobraževalne in kulturne aktivnosti, namenjene medgeneracijskemu sodelovanju med starejšimi in mlajšimi generacijami,

medsebojnemu prenosu znanj ter ohranjanju kulturne dediščine. MGC Beltinci bo tako z inovativnim prepletanjem podjetniških in družabnih vsebin omogočal mreženje in izmenjavo znanj med mladimi in starejšimi generacijami, kakor tudi med različnimi posamezniki, organizacijami, društvi, (socialnimi) podjetniki in kmeti, ki si bodo skupaj delili prenovljene prostore.«

Tomaž Rous, iz ZRIRAP so.p. Beltinci, je navedel, da je bila prenova dotrajanih prostorov že zaradi same varnosti uporabnikov, med katerimi je tudi zaposlitveni center za invalide, več kot nujna, nadgrajeni prostori pa bodo omogočili še večjo profesionalizacijo v prostorih MGC-ja delujočih organizacij ter vzpostavitev dodatnih socialno usmerjenih programov in delovnih mest. Obenem je izpostavil, kje sam vidi največjo dodano vrednost projekta:

»Preko vzpostavljenih inovativnih partnerstev Občine Beltinci s socialnim podjetjem, javnim zavodom, nevladnimi organizacijami, zadrugo, ekološkimi kmeti in manjšimi rokodelci oz. obrtniki, bo po eni strani zagotovljena kontinuirana distribucija in oskrba javnih zavodov in potrošnikov znotraj

občine z ekološko hrano, po drugi pa bodo lokalni socialni podjetniki, kmetje in rokodelci oziroma domači obrtniki znotraj MGC Beltinci pridobili dodatne prostore za razvijanje in trženje svojih dejavnosti in izdelkov. S tem pristopom bomo na inovativen način razvijali panogo za distribucijo lokalnih pridelkov in izdelkov, spodbujali lokalno podjetništvo, obenem pa bomo omogočili vzpostavitev novih, trajnostno naravnanih zelenih delovnih mest, lokalnih produktov in storitev. Dodana inovativna vrednost operacije je tudi v tem, da bodo v nadgrajenih prostorih MGC na dnevni bazi potekale družabne medgeneracijske dejavnosti in dogodki. MGC Beltinci bo tako z inovativnim prepletanjem podjetniških in družabnih vsebin omogočal mreženje in izmenjavo znanj med mladimi in starejšimi generacijami, kakor tudi med različnimi posamezniki, organizacijami, društvi, (socialnimi) podjetniki in kmeti, ki si bodo skupaj delili prenovljene prostore. Kot izjemno pomemben element tako vsekakor prepoznavamo tudi vlogo družabnega dela MGC-ja, kjer se bodo v pridobljenih dodatnih prostorih na dnevni ravni odvijale družabne, izobraževalne in kulturne aktivnosti, namenjene medgeneracijskemu sodelovanju med starejšimi in mlajšimi generacijami, medsebojnemu prenosu znanj in ohranjanju kulturne dediščine. Po drugi strani pa bo seveda prostor, tako kot doslej, odprt tudi za različne mladinske in alternativne klubske programske in umetniške teorije in prakse.«

Pojasnil je še, kako in kje so ob sanaciji potekala predavanja/delavnice:

»V okviru operacije so bile prav tako izvedene tudi štiri strokovne delavnice. V prvem sklopu dveh delavnic, ki sta

bili izvedeni v Turnišču in Črenšovcih, smo se osredotočili predvsem na izzive in priložnosti ekološkega kmetovanja. Izobraževanje z dvema strokovnima predavanjema in predstavitevju primerov dobrih praks na področju ekološkega sadjarstva, zelenjadarstva in zeliščarstva je bilo tako v prvi vrsti namenjeno zainteresiranim pridelovalcem, osebju javnih zavodov in nevladnih organizacij. Drugi sklop dvojnih delavnic, ki je bil izveden v Dobrovniku in Lendavi, pa se je nanašal na področje socialnega podjetništva. V sklopu dveh strokovnih izobraževalnih predavanj/delavnic smo spoznali pomen poznavanja in vključevanja okoljskih, klimatskih in družbenih specifik dolinskega dela Prekmurja ter globalnih problemov pri načrtovanju in vzpostavljanju trajnostnega gospodarjenja in ustanavljanja zadrug, (socialnega) podjetništva ter profesionalizaciji nevladnih organizacij. Ta sklop je bil namenjen predvsem zainteresirani javnosti in nevladnim organizacijam.«

Silvo Pozdrec, EKO podeželje z.o.o., PE Honey Apartment Lendava, je podrobno predstavil aktivnosti projekta vzpostavitve Medgeneracijskega centra Beltinci, ki so se izvedle tekom sanacije: »Prenovljeni in adaptirani prostori, ki so nedavno služili za namen delovanja Zaposlitveno-izobraževalnega centra (ZIC) Beltinci so tako z dodatnimi prostorskimi površinami in pridobitvami (sušilnica, prostor za proizvodnjo naravne kozmetike, kuhinja, pakirnica, skladišče, pisarniški prostori, večja trgovina) v prvi vrsti namenjeni dodatnemu spodbujanju programov in projektov (socialnega) podjetništva in ustvarjanja dodatnih (zelenih) delovnih mest, še posebej

namensko načrtovanih za najranjivejše skupine v družbi. Prav tako se je s sanacijo bistveno razširila prej delujoča majhna trgovina, tako da je sedaj vzpostavljena nova storitev – trgovina za lokalne kmetijske pridelovalce in predelovalce ter manjše ročne obrtnike. Hkrati prenovljeni prostori Medgeneracijskega centra Beltinci služijo povezovanju, mreženju in izobraževanju (ekoloških) kmetovalcev, ranljivih skupin prebivalcev, nevladnih organizacij in socialnih podjetnikov ter oskrbovalcev s prehrano v javnih zavodih, tako za namene povečanja samooskrbe, kot tudi splošne informiranosti in ozaveščanja prebivalstva o lastnem okolju in družbi. Z adaptacijo prostorov so se obenem zagotovili tudi dodatni prostori za družabni del Medgeneracijskega centra Beltinci, namenjenega družabnim, kulturnim, informativnim in izobraževalnim dogodkom. Prenovljeni in adaptirani prostori Medgeneracijskega centra Beltinci so prav tako namensko prilagojeni invalidom, tako v pritličju kot v zgornjem nadstropju je možen dostop tudi z invalidskim vozičkom.« Ob koncu so nam predstavniki Občine Beltinci zaupali, da načrtujejo izvedbo še ene, dodatno programske in kulturno obogatene otvoritvene slovesnosti, namenjene najširši publiki. Zaradi bližajočih se praznikov ob prvem novembru in že potrjenih drugih terminov za prireditve v občini pa bodo to predvidoma izpeljali proti koncu letošnjega leta.

Občinska uprava Občine Beltinci

Osrednja občinska slovesnost v počastitev dneva Rudolfa Maistra

V Dokležovju smo se v četrtek zvečer, 23. 11. 2023, v osrednji občinski slovesnosti poklonili generalu Rudolfu Maistru, ki ima neprecenljive zasluge za naš slovenski narod.

Slavnostna govornica je bila direktorica Zavoda Primoža Trubarja, dr. Klaudija Sedar, ki je za prisotne povedala – citiramo:

Spoštovani župan Marko Virag; spoštovana podžupanja Metka Lipič Baligač; spoštovani v. d. direktor

Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci, predsednik Krajevne skupnosti Dokležovje mag. Dejan Klemenčič; svetniki in svetnice Občine Beltinci; spoštovana predsednica Društva prijateljev mladine Dokležovje Marija Zver; predstavniki Društva prijateljev mladine Dokležovje; predstavniki Prekmurskega društva general Maister Murska Sobota; spoštovani vsi zbrani!

Veliki grški filozof Aristotel je v eni od svojih misli zapisal, da je »pogum vrlina,

na temelju katere ljudje v nevarnosti delajo plemenita dela.«

Pogum, tako kratka, a obenem tako močna beseda, je odraz delovanja naše volje. Obdani s pogumom smo sposobni kljubovati težkim življenjskim nevihtam, vendar pa nismo Pogumni, kadar nas v to prisilijo drugi ljudje ali pa same okoliščine. Pogumni smo, kadar naše delovanje izhaja iz povsem nepogojene in svobodne volje in ko v običajnih okoliščinah dosežemo nepredstavljive rezultate.

Tisti najbolj Pogumni se od neprijetnih, neugodnih, celo nevarnih okoliščin in prepek ne umikajo, temveč jim gredo nasproti. In tak izrazit pogum je običajno vrlina junakov.

V zgodovini slovenskega naroda se je zvrstilo kar nekaj pogumnih junakov, ki so branili slovenstvo, jezik in kulturo, najsi z besedo ali orožjem. In iz perspektive sedanjega časa se teh pogumnih junakov in njihovih dejanj spominjamo skozi obletnice in praznike. Današnji dan nas vodi v leto 1918, ko so se zgodili pomembni premiki v zgodovini slovenskega naroda. Poglejmo jih le nekaj: 29. oktobra je bila razglašena Država SHS, 31. oktobra imenovana Narodna vlada v Ljubljani, ki je tudi prva slovenska nacionalna vlada, 11. novembra se je končala težka 4-letna vojna, že prej pa so se začeli ustanavljati narodni sveti.

Narodni svet za Slovenijo in Istro je bil ustanovljen v Ljubljani, 16. avgusta 1918. Njegova naloga je bila ustanovitev samostojne jugoslovanske države znotraj monarhije. Ustanovljeni so bili tudi pokrajinski odseki za Trst, Istro, Goriško, Koroško in Maribor. In slednji je prevzel skrb za Štajersko in Prekmurje. Ker Narodna vlada v Ljubljani ni imela v načrtu zasesti Prekmurja, se je Narodni svet za Štajersko skupaj z generalom Maistrom zaradi tega še posebej zavzel, da je Prekmurje potrebno vojaško zasesti. Na prvi seji Narodnega sveta za Štajersko, 28. septembra 1918, je bil kot izvedenec za Prekmurje imenovan bogoslovni profesor dr. Matija Slavič. Po razpadu Avstro-ogrske je ta svet 1. novembra 1918 imenoval okrajne glavarje za upravo na Spodnjem Štajerskem, vojaško upravo pa podelil generalu Rudolfu Maistru, ki se je svoje

naloge lotil nadvse resno, predvsem pa pogumno. Začel je spreminjati vsiljeno resničnost kljub težkim, neprijetnim in morda na videz nemogočim okoliščinam.

9. novembra 1918 je general Rudolf Maister razglasil mobilizacijo ali vpoklic vseh za boj sposobnih mož. Ustanovil je mariborski pešpolk z okoli 4000 možmi. Nastala je prva redna slovenska vojska s slovenskimi častniki in slovenskim poveljevanjem. V zgodovino slovenskega naroda pa se je general Maister zapisal z datumom 23. november 1918, ko je s svojimi enotami ob 4. uri zjutraj prehitel Nemce in razorožil zeleno gardo.

Zaradi tega pomembnega dejanja za slovenstvo je ta dan v samostojni Sloveniji leta 2005 postal državni praznik – dan Rudolfa Maistra. A praznik Rudolfa Maistra ni le obujanje preteklosti, temveč je opomnik na sporočilo dejanj in zgled njegovih vrlin ter vrednot, kot so jasna vizija, srčnost, odločenost, borbenost in predvsem ljubezen do domovine. Bil je človek dejanj, domoljub, mož, ki je kljub neugodnim okoliščinam znal ohraniti slovenstvo in identiteto ter si priboriti svojo državo, v kateri o svoji usodi odloča vsak sam.

Postal je prvi slovenski general, uvedel je poveljevanje v slovenskem jeziku in bil ves čas zaveden Slovenec. Njegov pogum je navdihovala globoka ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega naroda. To dokazujejo tudi dogodki po 23. novembru 1918; že čez štiri dni so njegove enote zasedle Špilje, nato še Radgono, Cmurek, Lučane, Radlje in Muto. Zasedel je vso severno jezikovno mejo od Radgone do Dravograda in Šmohorja. Prav tako se je pripravljal na zasedbo Prekmurja, sočasno pa Narodni svet v Zagrebu na zasedbo Medmurja. A stotnik Jurišič se za svoj pohod v Mursko Soboto ni dovolj pripravil, prav tako se

ni informiral pri Narodnem svetu za Štajersko in Prekmurje, ne pri generalu Maistru. In ta spodrsrljaj Jurišičeve čete je bil tudi vzrok, da je general Maister zasedbo Prekmurja odložil.

Iz seznama pogumnih junakov mi ob tem dovolite spomin na Štefana Küzmiča. Od njegovega rojstva v letošnjem letu mineva natanko 300 let. Ta se je v 18. stoletju boril za jezik prekmurskih Slovencev, ga normiral v knjižnega, s čimer je ohranjal slovenstvo, kulturo in identiteto. Oba, kot številni drugi iz naše pretekle zgodovine so veliki junaki, ki so s pogumnimi dejanji, vsak na svojem področju na videz nemogoče spreminjali v mogoče, se borili za razvoj in napredek slovenskega naroda, za vse to, kar imamo sedaj.

General Rudolf Maister sodi med najvidnejše slovenske osebnosti 20. stoletja. S svojim pogumnim dejanjem je ob koncu 1. svetovne vojne, po razpadu Avstro-Ogrske monarhije, najprej v Mariboru, nato pa tudi na širšem štajerskem področju uveljavil slovensko ljudsko voljo in dosegel, da je velik del slovenskega narodnostnega in govornega področja Štajerske in Koroške prišel pod slovensko oziroma jugoslovansko upravo.

Poznamo ga predvsem kot vojaka, generala, a bil je tudi:

- slikar: svojo prvo razstavo je organiziral po koncu 1. svetovne vojne v Mariboru;
- bibliofil oz. strasten zbiratelj knjig: njegova zbirka je danes shranjena in na ogled v Univerzitetni knjižnici Maribor. In v tej zbirki je bogato zastopano literarno delo vseh naših dob od Dalmatinove Biblije naprej, prav tako tudi dragocene redkosti;

- pesnik z umetniškimi vzdevki Vojanov: Svoje pesmi je objavljaval v tedanjem časopisu, izdal pa tudi dve pesniški zbirki: *Poezije leta 1904*, ki jo je posvetil svoji izvoljenki, Mariji Strgarjevi; in zbirko *Kitica mojih leta 1929*. O tem, kako zelo je ljubil svojo dom, domovino, za katero je premikal meje, je pisal tudi v eni od svojih pesmi z naslovom *Domov*:

*Prehodil mnogo sem sveta,
prebrodil mnogo sem voda.
Krasan za me bil svet je nov,
in vendar sem prišel domov.*

*Jezike slišal sem krasne,
ki se v tujini govore.*

*Da čujem spet domači glas,
prišel nazaj sem v rodno vas.
Jaz ljubim jezik naš in svet.*

*Vse to mi da moj dragi dom,
zato ostal v tem domu bom.*

General Maister je v sebi združil moža dejanja in moža besede, bil vojskovodja in diplomat, ljubitelj duhovnih vrednot in iskalec lepote v vsakdanjih rečeh.

Spoštovani, v soju obeležitve današnjega praznika, ohranjajmo kulturo spomina za plemenita dejanja in naše junake in to

naj bo izvir in vir za našo skupno svetlo in mirno prihodnost.

Iskrena hvala za povabilo in lep večer vsem.

Zbrane sta pozdravila tudi župan Marko Virag in predsednik Krajevne skupnosti Dokležovje, Dejan Klemenčič, ki sta v svojih govorih izpostavila izjemen pomen Generala Maistra, ljubezen do domovine in slovenske besede. Spomnila sta se tudi na naše druge domoljube, ki so se zavzemali za našo pokrajino – še posebej domačina, generalnega vikarja za Prekmurje, Ivana Jeriča, ki je bil tudi Maistrov borec.

Na proslavi so prisostvovali tudi predstavniki domoljubnih in veteranskih organizacij, predstavniki zavodov in društev. Prisotna sta bila tudi praporščaka prekmurskega društva General Maister Murska Sobota in Območne zveze veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota.

V programu so sodelovali člani in članice Prekmurske godbe Bakovci z vodjem in dirigentom Željkom Ritlopom, ki so popestrili slovesen večer.

Člani Društva prijateljev mladine Dokležovje so v recitalih predstavili

generala Maistra kot pesnika, ki se je v svojih pesmih podpisoval z imenom Vojanov.

Naj živi spomin na velikega človeka in domoljuba ter generala Rudolfa Maistra.

Lilijana Bežan Horvat

Nazaj pa jih ni

*Jemal jih je dan in jemala jih noč,
a vriskali vsi so veseli
in z naglji po prsih, z zelenjem v rokah
Bog ve kam, od nas so odpeli.*

*In nihče ni vprašal, s kod fantje gredo,
kdo v strahu za njimi zdaj plače
in nihče ni vprašal, če vrnejo kdaj
pod ljube se strehe domače.*

*In nihče ni vprašal, kdo križ zasadi
tam zunaj v predaljno gomilo,
če fantom tem našim veselo srce
bi v grenki samoti odbilo.*

*Jemal jih je dan in jemala jih noč
– pojoče, vse v pisanem cvetju –
nazaj pa jih ni, od nikoder jih ni,
ne tihih, ne v fantovskem petju.*

(Rudolf Maister, Vojanov)

Odprtje lova s sokoli v Beltincih letos prav posebej svečano

Sokolarstvo je starodavna umetnost ulova divjega plena z izurjeno ptico ujed. Čeprav natančni začetki sokolarstva niso znani, nekateri najstarejši viri o sokolarstvu segajo v predislamsko obdobje današnjega arabskega sveta. Tam so sokoli simbol dostojanstva, hrabrosti in ponosa.

Leta 1832 je britanski arheolog Austen Henry Layard izkopaval ruševine Dur-Šarrukina, asirske prestolnice, zgrajene v 7. stoletju pr. n. št., kjer je odkril relief, na katerem je upodobljen moški s sokolom na zapestju. To odkritje je najzgodnejša znana upodobitev sokolarstva in je prepričljiv dokaz, da je bilo sokolarstvo v današnjem arabskem svetu prisotno že pred 2500 leti. Pisni viri segajo še dlje v preteklost. Pred 4000 leti je bil namreč v znamenitem *Epu o Gilgamešu* nazorno opisan lov s pticami ujedami v Mezopotamiji. Sokolarstvo se je od tam razširilo v islamska cesarstva v Srednji Aziji in

severni Afriki ter postopoma po vsem svetu.

V srednjem veku je sokolarstvo v Evropi doživelo svoj razcvet. Razlikovati so pričeli med ti. »lovom nizkega leta« s kragulji in skobci, ki je ohranil izvorni namen sokolarjenja, ter plemenitim »lovom visokega leta« s sokoli, pri katerem je bila osnovno vodilo letalska predstava najvišjega ranga. Leta 1228 je Friderik II Hohenstaufenski, cesar Svetega rimskega cesarstva, v času premirja med šesto križarsko vojno tri mesece lovil v puščavi z al Malikom al Kamilom, četrtem ajubidskim sultanom Egipta.

Sokolarstvo je kmalu zatem postalo priljubljen način druženja evropske aristokracije, zato je pomembno vplivalo na politično in gospodarsko dogajanje ter kulturni razvoj tedanje družbe. Sokolarstvo je v Evropi doseglo vrhunec v obdobju renesanse in se je izvajalo v vseh razredih in družbah.

Vendar je družbeni položaj močno vplival na to, katero ptico je bilo dovoljeno imeti, saj sta bila orel in sokol selec rezervirana le za kralje.

V drugi polovici 18. stoletja je sokolarstvo v Evropi začelo zamirati. Napoleon je na zasedenih ozemljih plemstvu ukinjal privilegije, med katerimi je bil tudi lov visokega leta s sokoli. Lov nizkega leta za preskrbo s hrano pa se je umaknil vedno bolj izpopolnjenemu strelnemu orožju. S tem je bilo v Evropi tudi konec zakonitega varstva ujed, ki dobile sloves »škodljivcev«, ki jih je spremljal v pozna leta 20. stoletja.

Prvo novembrsko soboto smo v Beltincih že štirinajstič svečano odprli lov s sokoli v Pomurju. Tradicionalno se ga udeležujejo sokolarji iz vse Slovenije, kakor tudi iz sosednjih dežel Avstrije, Italije in Hrvaške. Prvič pa so bili z nami tudi sokolarji iz Belgije in iz daljne Mehike!

Uvodoma je goste in obiskovalce pozdravil mag. Dejan Klemenčič, v. d. direktorja Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci, dobrodošlico pa je udeležencem izrekel tudi župan občine gostiteljice, Marko Virag, ki dogodek podpira že ves čas svojega županovanja. Uvodoma smo lahko slišali veličasten zvok lovskih rogov v izvedbi kulturno-umetniškega društva Prekmurski rogisti. Gre za najstarejšo skupino rogistov v Sloveniji, ki jo je od ustanovitve leta 1972 pa vse do leta 1999 vodil starosta slovenskih rogistov, profesor in skladatelj Jože Grlec. V tistih časih je bila to prva tovrstna glasbena zasedba v Sloveniji, pa tudi v takratni skupni domovini Jugoslaviji. Navdih je profesor Grlec dobil pri naših severnih sosedih, ko je ob neki priložnosti kot gost prvič slišal zadoneti lovske rogove. Od leta 2005 prekmurske rogistice vodi prof. Stanko Peterka. Letos spomladi so s koncertom in slovesnostjo ob svoji 50-letnici delovanja obeležili tudi 110. obletnico rojstva svojega ustanovitelja, profesorja glasbe Jožeta Grleca, ki se je rodil leta 1913 v Beltincih.

V zadnjem desetletju smo sokolarjenje, to starodavno obliko sožitja med človekom in ptico ujed, uspeli približati tudi prebivalcem pokrajine ob Muri. Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, ki je krovna organizacija sokolarjev v Sloveniji, je s polnopravnim članstvom v Mednarodni zvezi za sokolarstvo in zaščito ptic ujed (IAF) s sedežem v Belgiji že leta 2000 pridobila pravico udeležbe na mednarodni ravni. IAF, ki združuje preko 50 nacionalnih sokolarskih organizacij širom sveta, je članica Mednarodne zveze za ohranitev narave in ima priznan status

naravovarstvene organizacije v Svetu Evrope. Predsednica Slovenske zveze za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Vilma Alina Bezenšek, je v svojem nagovoru poudarila pomen Zveze za ohranitev ptic ujed, kakor tudi dejstvo, da je sokolarjenje uvrščeno v kulturno dediščino sveta.

Kakor veleva tradicija, je sokolarje in njihove čudovite pernate živali predstavil dolgoletni predsednik in vodja lovišča s posebnim namenom Fazan Beltinci, Dragan Zemljič, uradno odprtje lova pa je izvedel Andrej Pirman, od lanskega leta predsednik Sokolarskega društva Pomurja.

Za prav posebno presenečenje pa je poskrbela dr. Mateja Gaber z Oddelka za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko Filozofske fakultete v Ljubljani, z interpretacijo pesmi *Ich zôch mir einen valken/Vzgojila sem sokola* iz svoje knjige *Minezang: Nemška srednjeveška lirika*.

Udeleženke in udeleženci XIV. lova s

sokoli v Pomurju ter vsi obiskovalci so ob koncu lahko na stojnicah poskusili dobrote TD Beltinci in Vinogradniškega društva Beltinci, z nami pa je letos prvič bila tudi konjenica iz Konjeniškega kluba Desiree iz Ižakovcev.

Po druženju z domačini in skupnem fotografiranju so se sokolarji odpravili na polja v okolici Beltincev, kjer so se jim v čudovitem popoldnevu pridružili številni opazovalci.

Hvala vsem, ki so prireditve omogočili in sooblikovali: Občini Beltinci, Javnemu komunalnemu podjetju Komuna Beltinci, sodelavcem ZTKŠ Beltinci, Prekmurskim rogistom, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Beltinci in seveda tonskemu mojstru Viliju Rousu ter njegovemu asistentu Štefanu Peterki.

Simona Cizar,
ZTKŠ Beltinci

Zaključno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine 2023, Beltinci, 16. november 2023

Lepo, toplo in sončno jutro je naznanilo čudovit dan. Dan, poln dediščine, ponosa, veselja, druženja, dan presežkov. Zaključno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in Tedna kulturne dediščine (TKD) je praznik za sooblikovalce in soustvarjalce pestrega programa dogodkov in dejavnosti, ki se je 23. 9. začel prav v Beltincih in se odvijal čez dva tedna v 175-tih krajih v Sloveniji in Italiji.

Zaključno srečanje je pika na i, krožni proces, pregled dosežkov, zaključek letošnjih Dnevov in začetek naslednjih. Je tudi srečanje družine prijateljev, povezanih v dediščini, ki so tistega dne z vseh koncev Slovenije hiteli v Beltince. Organizirani in trajnostni.

Zbrani smo dodobra napolnili dvorano Kulturnega doma Beltinci. Udeleženci so dobili vrečko s posebnim kozarcem in priznanjem, ki ju bosta spomnila na ta dan in na letošnje DEKD in TKD.

Zvok violine mlade glasbenice Veronike Pajič, pod mentorstvom profesorice Nuše Titan iz Glasbene šole Beltinci, nas je popeljal v uvod, kjer nas je najprej pozdravil Marko Virag, župan občine Beltinci. V pozdravnem govoru je poudaril, da smo bili v Beltincih vedno naklonjeni ohranjanju dediščine in zdaj temu projektu.

V imenu Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci se je Dejan Klemenčič, v. d. direktorja, pridružil mnenju župana

in dejal, da so ponosni in veseli, da se je odprtje odvijalo tu, pri njih.

Barbara Mlakar, vodja sektorja za nepremično kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo, je povedala, da si »pred 33-timi leti, ko smo v Sloveniji začeli z DEKD, nihče ni predstavljal, da bodo pri nas Dnevi prerasli v tako veliko in množično akcijo, ki jo je pred leti nadgradil še Teden kulturne dediščine. Koncept in predvsem množičnost slovenskih DEKD sta posebnost ne le v slovenskem, ampak tudi v evropskem prostoru.« Nagovor je zaključila z besedami: »V imenu Ministrstva za kulturo se vam iskreno zahvaljujem za vse ure dela, za vso energijo in veselje, ki ste ga vložili v ohranjanje naše skupne dediščine in vas že danes vabim, da se Dnevom in Tednu pridružite tudi prihodnje leto, ko bo razlogov za tkanje vezi še več, saj je tema leta 2024 delovno poimenovana Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav.«

Vladimir Pirc je kot predstavnik partnerja pri Tednu kulturne dediščine, Zavoda RS za šolstvo, svoje sugestije v tem lepem prekmurskem kraju strnil v tri ključne besede: poklon, skrb in upanje. Namesto sklepa povedal: »Zakaj kulturna dediščina? Ker smo otroci svojih očetov.

Ker brez zgodovinskega spomina nimamo korenin. Posebno opazni so pri tovrstnih dogodkih mladi. S poznavanjem in prepoznavanjem naše kulturne dediščine lahko gradijo zavest o pripadnosti naši tradiciji, zgodovini in sedanjosti – vse to je neločljivo povezano z narodno edinstvenostjo. Lahko ozaveščajo poglobljen odnos do drugih kultur – saj poznajo svojo.

Lahko razvijajo estetsko občutljivost do raznovrstne kulturne dediščine in iz korenin gradijo most do razumevanja današnjega sveta. Da bomo vsi mi s pogledom nazaj hodili naprej. Razumeli

patino let, zgodovinsko refleksijo in poglobljeno doživljali sedanjost.«

Damjana Pečnik, vodja Službe za razvoj na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije se je pridružila vsebinski umestitvi Dnevov in Tedna vseh predhodnikov ter v imenu koordinatorja te akcije čestitala in se zahvalila vsem sodelujočim.

Črt Hozjan, mladi moderator in dijak, je suvereno vodil prireditev in nam s svojo pojavo in govorom pričaral vabovca pozvačina, figuro, ki je še kako živa v teh krajih.

Po spodbudnih in hvaležnosti polnih uvodnih govorih se je prilegla nežna prekmurska melodija v izvedbi mlade violinistke Sofije Ščavničar pod mentorskim vodstvom profesorice Nuše Titan iz Glasbene šole Beltinci.

Zaključno srečanje je bilo namenjeno tudi vrednotenju, zato je Nataša Gorenc, nacionalna koordinatorica DEKD, predstavila impresivno statistiko: 490 dogodkov v 175-tih krajih v Sloveniji in Italiji, 491 sodelujočih organizacij, 25.000 otrok in mladih, 1.600 mentorjev, 50.000 obiskovalcev in vsebinske odzive sodelujočih ter predstavila oris teme prihodnjega leta: Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav.

Milena Antonić, koordinatorica Tedna kulturne dediščine, je vse povabila k sodelovanju pri natečaju Mladi raziskovalci evropske dediščine, ki je odprt do 28. 2. 2024.

Tisti, ki smo sedeli v prvih vrstah dvorane, smo se spraševali, zakaj tako lepi šopki rož v vazah nimajo vode. Saj bodo vendar uvele. Pa smo kmalu dobili odgovor na to vprašanje. Rože so bile izdelane iz krep papirja. Prave umetnine članic TD Gančani so bile razstavljene skupaj z izdelki iz slame, vrbovih vej in ličja. Tradicionalnih izdelkov, ki so jih na ogled postavili naši sogovorniki.

Svoj glas so v pogovoru namreč dobili nekateri od rokodelcev, ki so bili ključni za uspešno odprtje DEKD in TKD. Marsikaj novega smo izvedeli. Občudovali smo izdelke in mojstra Janeza Horvata (KUD Melinci), ki je med pogovorom iz vrbovih vej spletel ovoj za steklenico. Povedal je anekdoto o tem, kako najmlajše navduši nad pletenjem in pletenimi izdelki. Povedal je tudi, da plete od malega, da je to zanj nekaj čisto naravnega, saj so pletli v družini.

Iz pisane družine govorcev je izstopal mladi Črt Hozjan, ampak tokrat ne v vlogi moderatorja, predstavil je namreč svojo idejo o tem, da želi biti nekoč pozvačin. Povedal je, da se zaradi tega uči tudi izdelovanja rož in okrasja iz krep papirja pod mentorstvom Marije Križanič, s katero nista v sorodu. Na učenje iz svoje vasi Melinci prihaja k »dekletom« Turističnega društva Gančani, ki so ga rade sprejele v svojo družbo. Razlika v letih jim ne dela težav, niti prepad med generacijami, saj jih med drugim družijo vsakoletno krašenje majoša, za katerega porabijo tudi do 300 delovnih ur. Marija se je umetnosti učila od svoje tašče, ki ji je natančna in odlična učiteljica; gospa namreč tudi pri svojih 92-tih letih še vedno priskoči na pomoč pri krašenju.

Marko Žižek, predstavnik Društva čolnarjev Dokležovje je predstavil dejavnost društva in povedal, da sta v Sloveniji le še dva mojstra, ki znata tesati lesen čoln. Da sodelujejo s sosedi, hrvaškimi tesarji, in se od njih tudi učijo. Povedal je, da imajo program za obiskovalce, ki je poučen in predstavlja celostno izkušnjo.

Brigita Smodiš je povedala, da se je pri njih doma pletlo iz slame, odkar pomni. Da imajo doma na ogled tematsko zbirko in k njim prihajajo napovedane skupine. Izdala nam je tudi skrivnost sušenja ržene slame, da le-ta pri sušenju ohrani svojo lepo zlato rumeno barvo. Dragica Horvat je predstavila dejavnosti socialnega podjetja Pomelaj in povedala, da je ideja o vračanju k tradiciji – izdelavi in trženju izdelkov iz ličja ter zaposlovanju ranljivih skupin – zrasla v njej po zaključku nekdanje uspešne zgodbe v podjetju Mura.

Sodar tretje generacije, Anton Küzma st., pa je z nami delil poučno zgodbo o vzgoji in učenju tega poklica. Očetu je pomagal od malih nog in bil priča tudi prenekateri dogodivščini ob prodaji

sodov po sejmih. Danes sodarjem pri delu pomagajo tudi stroji, nekoč pa je bil to težaški poklic in mladi Anton je imel druge sanje – postati astronom. Oče mu ni dal veliko izbire, saj je Antonovo prihodnost narekovalo predvsem preživetje. Sedaj pa s ponosom uči svojega sina, torej tradicija v družini ostaja.

Besedo so dobili tudi udeleženci zaključnega srečanja. Olga Paulič iz društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljana je predstavila Nevideno Ljubljano, projekt, ki ga pod njenim vodstvom peljejo že nekaj let in vsako leto odkrijejo nekaj novega.

Ravnateljica Vrtca Beltinci je povedala, kako pomembno in koristno je bilo sodelovanje njihovih otrok in učiteljev pri tem projektu.

Romana Slavič Žnuderl, profesorica nemškega jezika na Osnovni šoli Gornja Radgona je povedala, kako dobra izkušnja je bila sodelovanje na odprtju v Beltincih, kjer je navezala kontakte in na njihov tradicionalni DEKD in TKD dogodek na radgonskem gradu povabila nekatere med njimi. Ti so njihov dogodek lepo obogatili.

Natalija Planinc, nekdanja dolgoletna predsednica društva Anbot iz Pirana, ki že 20 let nepretrgano sodeluje pri DEKD, je povedala, da je pomembna

kontinuiteta s strani ZVKDS in da zelo ceni tovrstno podporo.

Alja Bukovec Malnarič, vzgojiteljica iz vrtca Sonček iz Semiča, pa je pojasnila, da v vrtcu vključujejo že najmlajše otroke; osredotočajo se na občutenje različnih tradicionalnih materialov, tekstur, vzorcev in jim s tem približajo kulturno dediščino.

S tem smo zaključili uradni del programa v kulturnem domu in se preselili na grad. Park ob gradu, odet v paleto jesenskih barv in grad sta nudila gostoljubje pisani družini. Najprej kulinarčni užitek ob pokušanju prekmurskih dobrot in sproščeno druženje ter izmenjava izkušenj. Za tem je sledil ogled gradu pod strokovnim vodstvom Simone Cizar in Jožice Slavinec ter spoznavanje bogastva, ki ga nudijo zbirke v beltinskem gradu. Razstava fotografij v parku je kar oživela in nas popeljala v neki drugi čas, ki ga več ni. So pa trajno ujeti trenutki na fotografijah, ki jih je sočno opisala Mateja Huber iz Pokrajinskega muzeja Murska Sobota.

Ob druženju smo, polni vtisov in zadovoljstva, na veliko premlevali ideje o tem, kaj bomo delali in raziskovali prihodnje leto. Oblikovali smo konkretne ideje, ki so iz minute v minuto rasle: na primer, ideja o poti po Ptujju

v pogovoru prerasla v celodnevni izlet Po poteh gospode ptujskih.

Radeja Lokar, profesorica likovne vzgoje iz Osnovne šole Franceta Prešerna Maribor, sodeluje pri DEKD in TKD že dolga leta. Bila je navdušena nad Beltinci, ki jih kljub bližini ni dobro poznala. Zbirke v gradu so jo prepričale in povedala je, da bo svoje učence zagotovo pripeljala v Beltince. Radeja z drugim in rada deli navdušenje in dobre stvari.

Dan smo zaključili z občutki zadovoljstva ob spoznanju, da je nas je veliko, ki nas druži prepričanje o pomenu kulturne dediščine in velika želja in volja, da to širimo dalje in prenašamo na zanamce.

Slovenske Dneve in Teden, še posebej pa odprtje in zaključno srečanje v Beltincih, smo med 27. in 29. novembrom predstavili na letnem zasedanju DEKD pod okriljem Sveta Evrope v Palais de l'Europe v Strasbourgu in poželi veliko navdušenje nad načinom dela ter rezultati tako med kolegi iz drugih držav kot tudi med predstavniki Sveta Evrope.

*Milena Antonič in
Nataša Gorenc, ZVKDS*

Gabrijela Kuzma, Občina Beltinci

Sprejeti sklep 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci

Na 3. dopisni seji Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena dne 10. 11. 2023, je bil sprejet naslednji sklep:

Sklep št. 79/VIII:

V svet zavoda Zdravstveni dom Murska Sobota se imenuje, kot predstavnik ustanoviteljice – Občine Beltinci, Igor ADŽIČ, Cvetno naselje 4, 9231 Beltinci.

Izvleček sklepa iz zapisnika 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci povzela

Lilijana Bežan Horvat

Sprejeti sklepi 9. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci

Na 9. redni seji Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena dne 30. 11. 2023 so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep št. 80/VIII:

Sprejme se dopolnjeni dnevni red 9. redne seje z dodatno novo 2. točko dnevnega reda – Predstavitev rezultatov urbanistično-arhitekturne delavnice študentov urbanizma in arhitekture Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani. Ostale točke se smiselno preštevilčijo.

Spremenjeni dnevni red torej glasi:

1. Sprejem zapisnika 8. redne ter 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci in realizacija sklepov 8. redne in 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci
2. Predstavitev rezultatov urbanistično-arhitekturne delavnice študentov urbanizma in arhitekture Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani
3. Obravnava in sprejem Odloka o pokopališkem redu v Občini Beltinci

v drugi obravnavi

4. Obravnava in sprejem Odloka o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Beltinciv drugi obravnavi
5. Obravnava in sprejem Odloka o občinskih cestah Občine Beltinci v prvi obravnavi
6. Obravnava in sprejem Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Beltinci v prvi obravnavi

7. Obravnava in sprejem druge dopolnitve Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Beltinci v letu 2023
8. Obravnava in podaja soglasja k Letnemu programu dela in finančnemu načrtu Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci za leto 2023 in podaja soglasja k odpisu dolga zavoda
9. Pobude in vprašanja članov Občinskega sveta Občine Beltinci
10. Poročilo župana o pomembnejših dogajanjih v Občini Beltinci

Sklep št. 81/VIII:

Sprejme oz. potrdi se vsebina zapisnika 8. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci v predlagani obliki in vsebini.

Sklep št. 82/VIII:

Sprejme oz. potrdi se vsebina zapisnika 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci v predlagani obliki in vsebini.

Sklep št. 83/VIII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme Odlok o pokopališkem redu v Občini Beltinci v predlagani obliki in vsebini v

drugi obravnavi.

Sklep št. 84/VIII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Beltinci v predlagani obliki in vsebini v drugi obravnavi.

Sklep št. 85/VIII:

1. Občinski svet Občine Beltinci sprejme Odlok o občinskih cestah Občine Beltinci v predlagani obliki in vsebini v prvi obravnavi.
2. Po sprejemu v prvi obravnavi se Odlok o občinskih cestah Občine Beltinci posreduje v 30-dnevno javno obravnavo.

Sklep št. 86/VIII:

1. Občinski svet Občine Beltinci sprejme Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Beltinci v prvi obravnavi.
2. Po sprejemu v prvi obravnavi se Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Beltinci posreduje v 30-dnevno javno

obravnavo.

Sklep št. 87/VIII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme drugo dopolnitev Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Beltinci v letu 2023 v predloženi vsebini in obliki.

Sklep št. 88/VIII:

1. Občinski svet Občine Beltinci podaja soglasje k Letnemu programu dela in finančnemu načrtu Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci za leto 2023.
2. Občinski svet Občine Beltinci na predlog Sveta Javnega zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci, podaja soglasje k odpisu dolga zavoda do ustanoviteljice, v višini 25.000 eur, nakazanih zavodu v letih 2018 in 2019, za namen sofinanciranja lastnih deležev pri izvajanju projektov.

Izveček sklepa iz zapisnika 9. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci povzela

Lilijana Bežan Horvat

Vsem klubom, športnim društvom in športni javnosti občine Beltinci

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ŠPORTNE ZVEZE BELTINCI

OBČINA BELTINCI in ŠPORTNA ZVEZA BELTINCI z namenom popularizacije športne dejavnosti, nagrajevanjem naporov in dosežkov društev ter klubov objavlja **javni razpis za nominacijo športnice in športnika leta, perspektivne športnice in športnika (starost od 11 do 15 let), mlade športnice in športnika, športno ekipo leta in športnega delavca/-ke za življenjsko delo.**

Nominacije se zbirajo za leto 2023.

V izboru lahko sodelujejo športnice in športniki, ki tekmujejo in trenirajo v klubih in društvih, registriranih v občini Beltinci, lahko pa tudi v klubih in društvih izven občine, morajo pa biti občani občine Beltinci.

Športne klube, društva in športno javnost pozivamo, da predlagajo kandidate za priznanja.

K predlogom je potrebno predložiti kratko obrazložitev in dosežke na športnem področju.

Rok za oddajo pisnih predlogov je **petek, 19. 1. 2024. Obrazca za prijavo najdete na spletni strani Športne zveze Beltinci (www.sz-beltinci.net).**

Predlog lahko pošljete tudi po navadni pošti na naslov:
Športna zveza Beltinci, Mladinska ulica 2, 9231 Beltinci,
najkasneje do petka, 19. 1. 2024 ali
elektronsko verzijo na: **pozderec.9@gmail.com**

Predsedstvo Športne zveze Beltinci

OBČINA BELTINCI Mladinska 2, 9231 Beltinci
OBČINSKA UPRAVA

Tel.: (02) 541-35-35 Fax: (02) 541-35-70

e-pošta: obcina@beltinci.si<http://www.beltinci.si>

**POZIV ZA
VLOŽITEV VLOG ZA OPROSTITEV
PLAČILA NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA V LETU 2024
IN SPOROČANJE MOREBITNIH SPREMEMB LASTNIŠTVA**

Občinska uprava Občine Beltinci bo v januarju 2024 pristopila k vnašanju nastalih sprememb in k uskladitvi podatkov za odmero Nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2024, zato pozivamo občane Občine Beltinci, ki izpolnjujejo pogoje za oprostitev plačila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), kot to določa 15. člen Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča za območje Občine Beltinci (Ur. l. RS, št. 69/2017), da vlogo za oprostitev, skupaj z zahtevanimi dokazili, predložijo občinski upravi **najkasneje do 31. 3. 2024**;

1. **SOCIALNA OPROSTITEV NUSZ** velja za zavezanca z **nižjimi dohodki** (prejemnika stalne denarne socialne pomoči in prejemnika pokojnine, ki je enaka ali nižja od stalne denarne socialne pomoči, ki trenutno znaša 465,34 EUR), o upravičenosti katere, na podlagi podane vloge, za vsako leto posebej, odloči župan s sklepom.
2. **5-LETNA OPROSTITEV PLAČILA NUSZ ZA NOVOGRADNJO** velja za zavezanca, na podlagi vloge, ki je kupil **ново stanovanje** kot posamezen del stavbe ali **zgradil, dozidal ali nadzidal družinsko stanovanjsko hišo** (v primeru dozidave in nadzidave družinske stanovanjske hiše oprostitev velja zgolj za dozidan oziroma nadzidan del in ne za celoten objekt), če je v ceni stanovanja oziroma družinske stanovanjske hiše ali neposredno plačal komunalni prispevek.

Vloge za oprostitev so na voljo v sprejemni pisarni Občine Beltinci oziroma na spletni strani Občine Beltinci <https://www.beltinci.si> – zavihek **VLOGE IN OBRAZCI**.

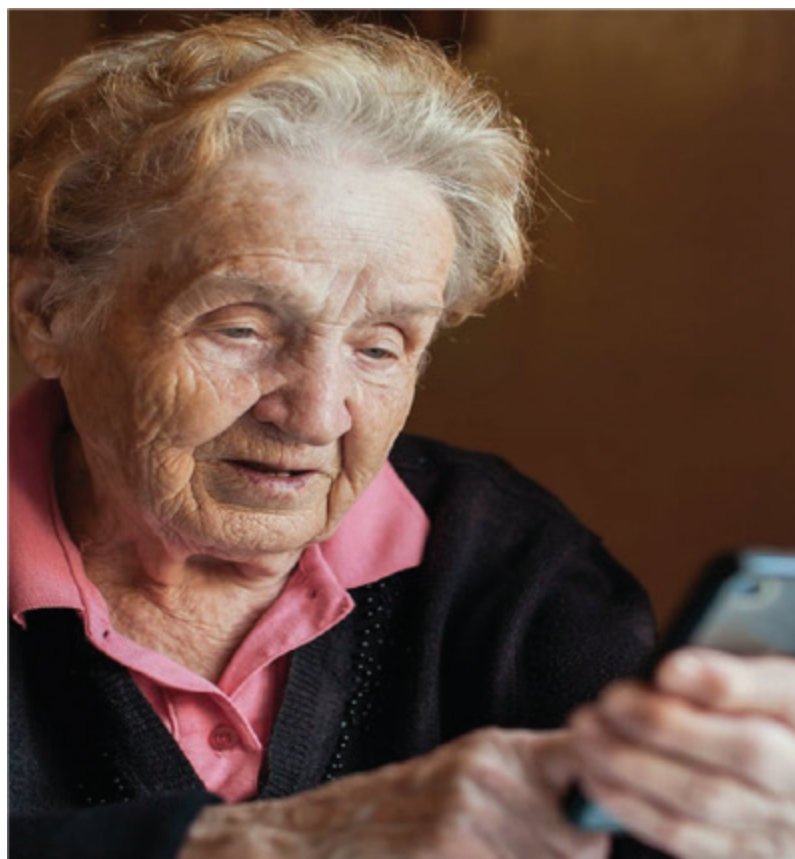
Vse zavezanca, ki izpolnjujejo pogoje za oprostitev plačila NUSZ-ja zaradi socialne ogroženosti, posebej opozarjamo, da svoje vloge za oprostitev s prilogami oddajo najkasneje do 31. 3. 2024, saj kasneje preko pritožbenega postopka na FURS-u oprostitev plačila NUSZ za leto 2024 ne bo mogoče uveljavljati.

Prav tako pozivamo občane, da nam sporočijo morebitne **spremembe lastništva** zaradi prodaje, dedovanja ali kakršnih koli drugih vzrokov, ki so nastali v letu 2023 in bodo še nastali do izdaje Odločb o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Občinska uprava Občine Beltinci

PROSTOFER

S NA POTI

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAREJŠE

so namenjeni vsem, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov, imajo nizke mesečne dohodke in ne zmorejo uporabljati javnih prevozov.

Prostovoljni vozniki vas odpeljejo po nujnih opravkih: do zdravnika, banke, pošte, upravne enote, lekarne ...

www.prostofer.si

VSAJ 3 DNI PRED PREVOZOM POKLIČITE NA BREZPLAČNO ŠTEVILKO

080 10 10

Srečanje starejših krajanov v Lipovcih

V nedeljo, 5. 11. 2023, je v Vaškem domu Lipovci potekalo tradicionalno srečanje najstarejših krajanov krajevne skupnosti Lipovci v organizaciji Sveta KS Lipovci in KUD Lipovci.

V kulturnem programu so sodelovali otroci iz lipovskega vrtca Slamica, sporočila o pisanem letnem času, pomenu pogovora in lepe melodije pa so nam prinesle osnovnošolke Luna Forjan, Katarina Šebjanič in Lia Stanko ter Ines Horvat. Zapele so ljudske pevke iz Lipovcev in moški pevski zbor Lipovci, avtorski pesmi pa je predstavil Franc Cigan - Caki. Program je povezovala Damjana Mesarič, zbrane pa je nagovorila Mateja Berden, predsednica Sveta krajevne skupnosti Lipovci, ki je v svojem govoru med drugim povedala: » *Vaša prisotnost nas navdihuje in nas uči dragocenih lekcij o življenju, ki jih drugje ne moremo dobiti. Vsak od vas je pustil svoj pečat v naši lepi vasi. S svojimi izkušnjami, modrostjo in zgodbo ste postali nepogrešljiv člen naše družine Lipovčarjev. Srečanja, kot je to, so priložnost, da se zahvalimo in pokažemo svoje globoko spoštovanje do vsakega izmed vas. Vaša vztrajnost, ki ste jo pokazali skozi leta, nas spodbuja, da si prizadevamo za boljšo prihodnost. Vaša zgodba je zgled, kako*

Pari, ki letos praznujejo zlato poroko, s predsednico KS Lipovci

Foto: Franc Cigan - Caki

lahko skozi trdo delo, predanost in ljubezen do skupnosti ustvarite trajni vpliv. V vas vidimo živeče spomine na preteklost, ki nas učijo, kako ohranjati naše korenine, hkrati pa gledati naprej k boljši prihodnosti. S spoštovanjem in hvaležnostjo se obračamo k vam, da nam še naprej dajete svoje dragocene nasvete in izkušnje. Vaš prispevek je neprecenljiv in skupaj bomo še naprej gradili našo skupnost.«

Predsednica Sveta KS Lipovci je čestitala tudi našim slavljencem: zakoncema Mariji in Štefanu Tratnjek za biserno poroko in šestim parom

za zlato poroko. To so: Olga in Jožef Erjavec, Anica in Stanko Sraka, Zdenka in Bojan Gomboc, Dragica in Stanislav Zver, Rozalija in Jožef Tivadar ter Dragica in Stanislav Kavaš.

V KS Lipovci živi 240 krajanov, starih več kot 65 let, srečanja pa se je udeležilo 120 krajanov. V sproščeno druženje ob kosilu nas je popeljala misel Toneta Pavčka: *Imejmo radi življenje, da bo tudi življenje imelo rado nas.*

Cvetka Rengeo

Rastem s knjigo

Rastem s knjigo je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture. Z njim skušamo osnovnošolce in srednješolce motivirati za branje mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic.

Cilji nacionalnega projekta *Rastem s knjigo* so:

spodbujati dostopnost kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja, promovirati vrhunske domače ustvarjalce mladinskega leposlovja, spodbujati bralno motivacijo šolarjev in njihov obisk splošnih knjižnic, motivirati založnike za večje

vključevanje sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino ter povečevanje deleža izdanega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja. (Vir: [https://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-](https://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/)

[s-knjigo/](https://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/), 24. 10. 2023)

Učenci sedmega razreda OŠ Beltinci so v torek, 24. 10. 2023, obiskali Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti, kjer so z razlago knjižničarke Metke Sraka spoznali delovanje in

organiziranost ustanove, se naučili orientirati v knjižnici, spoznali njene oddelke in samostojno iskali gradivo s pomočjo sistema Cobiss.

Za darilo so letos sedmošolci prejeli mladinski roman Irene Androjna z naslovom *Modri otok*, ki v ospredje

postavlja ozaveščenost mladih o pomenu naravnega okolja in pohlep odraslih po materialnih dobrinah. Knjigo učenci 8. in 9. razreda v tem šolskem letu berejo tudi za tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje.

Želimo si, da naši sedmošolci (p) ostanejo dobri bralci in obiskovalci šolske in nam najbližje splošne knjižnice.

Cvetka Rengeo,
šolska knjižničarka

Šolska knjižnica: moj srečni kraj, kjer ustvarjalnosti in domišljiji ni meja

Dejavnosti v mesecu oktobru, mednarodnem mesecu šolskih knjižnic, so letos potekale pod geslom *Šolska knjižnica: moj srečni kraj, kjer ustvarjalnosti in domišljiji ni meja*. Geslo nas je želelo opomniti na povezavo med branjem, knjigami in šolskimi knjižnicami ter na to, da z različnimi dejavnostmi ob obiskih uporabnikov lahko pričaramo prijetno vzdušje. Knjižnica je učno, informacijsko in kulturno središče šole in mora biti prostor, kjer se umirimo in sprostim. Mednarodni mesec šolskih knjižnic smo prvič praznovali 22. 10. 2007. V šolski knjižnici OŠ Beltinci obeležujemo oktober kot mednarodni mesec šolskih knjižnic že od leta 2010. Dnevi v oktobru tako s pestrimi dejavnostmi dobijo poseben in praznični pridih ter pripomorejo k razumevanju pomembnosti šolske knjižnice za življenje in delo na šoli. Šolski knjižničar je pomemben člen med učencem, učitelji in starši s sodelovanjem pri medpredmetnem poučevanju, razvijanju učnih strategij, razvijanju različnih vrst pismenosti, razvijanju kritičnega mišljenja in ostalih kompetenc, ki so potrebne za

delovanje v sodobni družbi.

Dejavnosti v šolski knjižnici OŠ Beltinci

V oktobru naši prvošolci postanejo člani šolske knjižnice. Ob zgodbi Urše Kremlj *Racman in knjiga* se naučimo, za koga pravimo, da požira knjige in zakaj je branje pomembno. Učenci so spoznali pravila vedenja in izposoje gradiva v knjižnici, najbolj veseli pa so bili samostojnega iskanja knjige za branje doma. Na OŠ Beltinci je v letošnjem šolskem letu 73 prvošolcev, ki so razdeljeni v 4 oddelke.

Učenci 2. in 3. razreda so prisluhnili zgodbi *Medvedkova knjižnica*, ki nas uči, da je knjige lepo brati sam, še lepše pa je, če jih deliš z drugimi in da je najlepše brati skupaj s prijatelji. S pomočjo plakata smo ponovili pravila vedenja v šolski knjižnici, učenci pa so si izposodili knjige za branje doma.

Učenci 4. in 5. razreda so spoznali razporejenost gradiva v šolski knjižnici, spoznali knjige za domače branje in za *Bralno značko* ter začeli z izposojjo in branjem doma.

Učenci predmetne stopnje so pri urah slovenščine preživeli vsaj eno uro v šolski knjižnici, kjer smo se pogovarjali

o pomenu branja v vsakdanjem življenju. Učenci so si izposodili tudi prvo knjigo domačega branja oz. knjige za prostočasno branje.

Mednarodni projekt *Naša mala knjižnica* je namenjen spodbujanju branja in bralne pismenosti ter spoznavanju drugih kultur. Otroke skozi šolsko leto pospremi skrben izbor mladinske literature priznanih slovenskih in tujih avtorjev. V oktobru smo začeli z branjem s petošolkami in se razveselili mnogih novih bralnih dogodivščin. Učenke so razmišljale tudi o branju in knjižnici ter zapisale naslednje misli:

Knjižnica je najlepši prostor na šoli. V njej se lahko učimo, beremo, se pogovarjamo, družimo. (Sofija Ščavničar)

Knjižnica je zelo lepa, v njej je polno knjig. Imamo najboljšo knjižničarko. (Julija Kranjec)

V knjižnici je veliko smeha in veselja. Knjižnica ima veliko zanimivih in zabavnih knjig. (Loti Vedenik)

Knjižnica je najboljši in najbolj miren kraj na šoli. V knjižnici je zelo lepo. (Sara Hozjan)

Knjižnica je čudovita, ker ima polno knjig. Vsaka knjiga nekaj stane. (Neža Pečelin)

Knjižnica je zabavišče za knjige. Vedno čakajo, da jih kdo prebere. (Tanja Vnuk)

Tudi člani knjižničarskega krožka so začeli urejati knjižnično gradivo in spoznavati knjižnični red. Ob koncu oktobra smo si ogledali tudi faksimile Trubarjevega *Abecednika* in *Katekizma*. Knjižnica mora biti tihi prostor za samostojno delo. Imamo prostorno čitalnico z bralno klopjo in velike mize, kjer lahko vsak dan učenci prihajajo brat v času, ko čakajo na pouk, kosilo, pouk izbirnih predmetov ali popoldanske dejavnosti. Učenci lahko opravijo domače naloge, si med seboj pomagajo in se učijo.

Rastem s knjigo je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture. Z njim skušamo osnovnošolce in srednješolce motivirati za branje mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic. Učenci sedmega razreda so tako v torek, 24. 10. 2023, obiskali Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti.

V čitalniškem delu knjižnice je učiteljica nemščine, Lidija Pelcl Mes, izvedla ure nemščine za učence predmetne stopnje. Učenci so se spoznali z delom s slovarji, iskali besede in jih prevajali. V knjižnici imamo tudi t. i. Deutsche Ecke, kotiček z nemškimi knjigami.

Učenci 7. razreda se pri računalniškem opismenjevanju spoznavajo z uporabnimi spletnimi stranmi. Tako smo spoznavali portala *Fran* in *Franček* ter ju primerjali s *Slovarjem knjižnega jezika* in *Slovenskim pravopisom* v knjižni obliki.

Učiteljica nemščine je z najmlajšimi učenci preživela uro nemščine v knjižnici in jim brala nemško pravljico. Učenci so z zanimanjem prisluhnili in nato ustvarjali lepe ilustracije.

Učiteljica nemščine, Lidija Pelcl Mes, je v šolski knjižnici pripravila fotografsko razstavo, ki jo je poimenovala *50 x okoli*

sonca. Na njej je predstavila utrinke iz narave v različnih letnih časih, ki jih je posnela s svojim fotografskim aparatom, knjižnica pa je bila tako za kratek čas spremenjena v čudovito galerijo. Razstava je tako v knjižnico privabila vse zaposlene in tudi učence.

ZAKLJUČEK

V šolskem letu 2023/24 OŠ Beltinci obiskuje 598 učencev, ki so razporejeni v 28 oddelkov. Dogajanje v naši knjižnici je vsak dan zelo pestro. Šolska knjižnica je prostor učenja, znanja, kulture, srečevanj in izmenjevanj izkušenj.

Oktober kot mednarodni mesec šolskih knjižnic je odličen uvod v novo šolsko

leto in je v šolski knjižnici OŠ Beltinci odlično sprejet. Učencem želimo ozavestiti branje kot vseživljenjsko dejavnost, saj se z odraščanjem pogosto pokaže, da je knjiga lahko najboljša prijateljica. Ob vsej ponudbi prostočasnih dejavnosti in tehnološkem napredku se trudimo zasledovati skupni cilj, in sicer da postanejo učenci samostojni uporabniki knjižnice in njenega gradiva ter da bo knjižnica naš srečni kraj.

Cvetka Rengeo,
knjižničarka na OŠ Beltinci

Srečanje babic in dedkov v Vrtnu Beltinci

Pod okriljem naše letošnje prednostne naloge z naslovom *Dobro se imamo, ko se gibamo, rastemo in igramo*, smo se ob svetovnem dnevu hoje (15. oktober), v naših najmanjših skupinah v Vrtnu Beltinci odločile, da izvedemo vsakoletno srečanje babic in dedkov. Skupaj smo se odpravili na sprehod do bližnjega gozda, kjer so nas pričakale različne naloge, ki so jih naši udeleženci uspešno opravili. Preden smo odšli nazaj proti vrtnu, smo skupaj ustvarili sliko velikanko iz naravnega materiala ter se okrepčali (z jabolki in vodo) in prijetno poklepetali. Ob prihodu nazaj v vrtec so otroci svojim babicam in dedkom poklonili še majhno pozornost, ki jih bo spominjala na to skupno doživetje. Čas, ki ga namenimo drug drugemu, je neprecenljiv.

Janja Poredoš,
enota Bibe Beltinci,
Vrtec Beltinci

Skupna vadba otrok Vrtca Beltinci in stanovalcev Doma Janka Škrabana

Občasni sprehodi ob Črncu nas peljejo tudi mimo Doma Janka Škrabana, kjer se včasih srečujemo s stanovalci in jih opazujemo pri njihovem jutranjem razgibavanju. Tudi v vrtcu smo se nato večkrat spomnili na njihovo razgibavanje, ki smo ga poskušali uprizoriti in zaradi tega se nam je začela porajati ideja za sodelovanje. Tako smo se nekega oktobrskega

dopoldneva odpravili tja, kjer so nas z vso srčnostjo in vedoželjnostjo sprejeli. V pričakovanju smo opazovali stanovalce, ki so prihajali na dvorišče njihovega doma. Nekateri so prihajali sami, drugim so nudili pomoč. Otroci so tako imeli priložnost videti in čutiti starejše osebe, ki so z nasmehom na obrazu prihajali na vadbo, kljub bolečinam in šibkemu zdravju. Vsi, prav

vsi so nas bili veseli.

Nekateri so nam tudi zapeli kakšne pesmi iz svoje mladosti, spet drugi pripovedovali svoje dogodivščine. Skupaj smo se razgibali ob vodstvu njihovega fizioterapevta. Ob zaključku so nam pripravili kostanjev piknik, kjer smo se še bolj spoznali in povezali. Otroci so tudi njim zapeli še nekaj pesmic, zaplesali ob glasbi in se z nekaterimi tudi pogovorili. Naše sodelovanje se je začelo z jutranjim razgibavanjem, a se ne bo končalo tukaj. Dogovarjamo in pripravljamo se namreč še za več skupnih vsebin, ki bodo preproste, enostavne, a vendar pomembne za otroke v vrtcu in stanovalce v domu. Pogled, nasmeh in dotik so naše vodilo za lepši danes in jutri. Naj bo tako tudi pri vas.

*Sonja in Jasmina,
Enota Bibe Beltinci,
Vrtec Beltinci*

Sodelovanje mladih Beltinčanov na 13. pomurskem in 9. mednarodnem simpoziju o kronični rani

V Radencih, v hotelu Radin, je v petek, 20. 10. 2023, potekal tradicionalni 13. pomurski in 9. mednarodni simpozij o kronični rani, ki ga pripravlja Splošna bolnišnica Murska Sobota, Delovna skupina za kronično rano v sodelovanju s Strokovnim društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja.

Na simpoziju so se tudi tokrat

predstavili učenci Osnovne šole Beltinci z odličnim nastopom.

Po pozdravnih nagovorih se je simpozij začel s kulturnim programom. Učenci 2. in 3. razreda OŠ Beltinci so pod vodstvom mentorice Jelke Breznik predstavili kulturno dediščino Prekmurja.

Skozi igro so z odličnim nastopom prikazali običaje vaških otrok

lokalnega okolja ter navdušili slušatelje simpozija. Spremljali so jih, tudi z odličnim nastopom, mladi glasbeniki, ki igrajo v sestavi Prekmurske godbe Glasbene šole Beltinci pod vodstvom mentorja Mateja Zavca.

Na simpoziju so sodelovali domači in tuji strokovnjaki, ki so bili nad nastopom naših mladih navdušeni.

V imenu Splošne bolnišnice Murska Sobota se zahvaljujem Osnovni šoli Beltinci in Glasbeni šoli Beltinci, vsem sodelujočim, posebej obema mentorjema za prepoznavni nastop in želim še naprej veliko energije in dobre volje za delo z mladimi.

*Metka Lipič Baligač, mag. zdr. nege
Splošna bolnišnica Murska Sobota*

Srečanje v Vinici

Bilo je prekrasno jutro, ki se je razvilo v topel septembrski dan; dan, ki je obetal novih doživetij in novih poznanstev.

Preko 50 oranžnih telovadk in telovadcev iz Črenšovcev, Dolnje Bistrice, Ižakovcev, Beltincev, Melincev, Gornje Radgone, Radencev, Razkrižja in Ljutomera se nas je z avtobusom odpeljalo preko Ljubljane in Dolenjske na sam jug Bele Krajine v Vinico, kjer je potekalo vseslovensko srečanje dobro mislečih in vztrajnih članic in članov Šole zdravja. Tam se nas je zbralo preko 1700 v oranžne majice oblečenih telovadk in telovadcev. Po pozdravnem nagovoru predsednice Šole zdravja, Zdenke Kavčič, je sledila telovadba, ki jo je sijajno vodil Simon Jurmič, strokovni sodelavec, zadolžen za vzhodno Slovenijo. Neizmerno lepo je bilo videti množico oranžnih telovadk in telovadcev, ki so telovadili uglašeno, sproščeno in z veliko dobre volje!

Dobrosrčnost domačinov se je kazala vsepovsod: od sprejema vseh z dobrodoščico in z okusno pogostitvijo, s predstavitev domačinov z njihovimi produkti, deležni smo bili meritve krvnega tlaka in sladkorja v krvi ... skupina mladih folklornih plesalcev pa nam je v belokranjskih narodnih nošah

predstavila še belokranjske ples. Mnogi smo prvič videli tok reke Kolpe, žal pa tudi ograje ob njej, ki morda ne sodijo več v današnji čas.

Zelo so se me dotaknile besede predsednice Zdenke Kavčič, ko sem ji med množico udeležencev uspela čestitati za izvedbo tako velikega srečanja. Rekla je: »Nič ni bilo težko, saj so mi vsi pomagali pri izvedbi prireditve, mnogi me poznajo in so vsi priskočili na pomoč.«

Pot domov je minila, kot bi trenil; spremljala jo je pesem pevka, nasmejali smo se dovtipom, ki jih je pripravila Alenka, posladkali smo se z domačimi dobrotami, ki so jih pripravile članice iz

Beltincev, in se osvežili s sočnimi jabolki, ki jih je darovala Alenka. Spotoma smo se ustavili še v Stični, da smo si ogledali samostanske znamenitosti.

2. september je bila prelepa sobota, polna doživetij ob druženju, spoznavanju novih znancev in krajev, ko smo obogatili znanje o pomembnosti preživljanja prostega časa v naravi in med ljudmi.

Hvala vsem za lepo doživetje in še lepši dan.

*Silva Marinković,
skupina Radenci,
za ŠZ Pomurje*

Gibanje je vir zdravja in zdravje je gibanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Zdravje in dobro počutje sta v veliki meri odvisna od nas samih in do najbližje skupine ŠZ je potrebno storiti le prvi korak. V Sloveniji vsako jutro vadi okrog 5.100 članov ŠZ, v 260-tih skupinah in 95-tih občinah.

Jutranjo vadbo 1000 gibov podpirajo: MZRS, FIHO fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Fundacija za šport, Športna unija Slovenije in 31 občin.

Uspešno vzpodbujanje prebivalstva h gibanju so prepoznali pri

Mednarodnem združenju za šport in kulturo (ISCA), ki so Društvo Šola zdravja in projekt »Jutranja telovadba 1000 gibov«, izbrali kot primer dobre prakse, ki ga prikazujejo in promovirajo na mednarodnem področju.

V letu 2023 je projekt »Jutranja

telovadba 1000 gibov« v Ženevi prejel mednarodno denarno nagrado fundacije FIT FOR LIVE. Telovadba 1000 gibov je bila izbrana med prve štiri nagrajence izmed 350 prijavljenih projektov iz 80 držav celega sveta. Nagrada je bila podeljena za inovativen pristop k izboljšanju zdravja, kakovosti življenja, zdravja in mobilnosti predvsem starejše populacije. Pri mednarodnem združenju so opazili veliko skupino vadečih, ki vsako jutro promovira gibanje za boljšo vitalnost.

Si v tej skupini tudi ti? Če nisi, te vabimo, da se nam pridružiš, razgibaš svoje sklepe in mišice, se potapkaš in zmasiraš in s tem k boljšemu delovanju spodbudiš svoj živčni sistem. Na koncu pozdraviš sonce, se zahvališ in zaželiš lep dan sebi in skupini vadečih. Spremembe na bolje so pri vsakdan vadečih očitne. Tudi pri TEBI bodo, le pridružiti se nam moraš! Pridi, za lepši dan in še lepši jutri! Na Razkrižju telovadimo vsako soboto ob 8. uri zjutraj pozimi in poleti, v

primeru močnega dežja telovadba odpade.

In ne pozabi:

Vitalnost, zdravje in lepota so darovi za tiste, ki živijo v skladu z njihovimi zakoni!

Zdravje je naše najlepše oblačilo, a žal se tega zavemo, ko ga izgubimo.

**Marija Kelenc,
skupina Melinci**

DŠZ podružnica Pomurje skupina Ižakovci

Smo „mlada“ skupina Društva Šola zdravja, ustanovljena v začetku letošnjega poletja, zahvaljujoč našim trem članom, ki so vadbo „1000 gibov“ že obiskovali na Melincih. Štejemo

12 članov, in sicer 11 žensk in enega moškega – moški, pridružite se nam! Ker se zavedamo, da redno gibanje in telesna vadba ohranjata zdravje, povečujeta kondicijo in pozitivno

vplivata na duševno zdravje, smo se odločili, da na prostem dnevno izvajamo jutranjo telovadbo „1000 gibov“, ki je primerna za vse starostne skupine.

Poslušamo navdihujoče zgodbe zadovoljnih članov v oranžnih majicah, saj smo kot društvo prepoznavni po oranžni barvi.

Skrbimo za zdravje in medsebojno povezovanje, zato se vadbam pridružite tudi vi.

Za vodenje telovadbe se zahvaljujemo našima vaditeljicama, Heleni in Slavici!

člani skupine Ižakovci

Drugo martinovanje na prostem v Beltincih lepo uspelo

V soboto, 11. novembra 2023, je v središču Beltincev potekala prireditve Martinovanje na prostem, v organizaciji treh partnerjev: Občine Beltinci, Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci ter Vinogradniškega društva Beltinci, v sodelovanju z JKP Komuna d.o.o.

Beltinci, ki je poskrbela za logistiko. Vreme tega sobotnega dopoldneva ni bilo obetavno; deževati je začelo že ponoči in je vztrajalo vse do poznih jutranjih ur, vendar organizatorji prireditve nismo obupali. Prireditve nismo odpovedali in smo jo izvedli

kljub jutranjemu dežju. Ta je proti začetku prireditve začel pojenjati in naposled se je pokazalo tudi sonce.

V programu so sodelovali učenci Glasbene šole Beltinci, Plej banda Böltinci ter Mešani pevski zbor Andrej Maroša, Društva upokojencev Beltinci. Na prireditvi je bilo moč poskusiti odlična vina članov in simpatizerjev Vinogradniškega društva Beltinci. Ponujali so vina 34-tih vinarjev.

Osrednji dogodek tega dne je bil, seveda kot se za martinovo tudi spodobi, krst mošta, katerega je tradicionalno izvedel Milan Zrinski z ekipo. Boter in botra tega dejanja sta bila župan Marko Virag in Gabrijela Küzma.

Sodelovali so tudi rokodelci, predstavniki drugih društev Občine Beltinci in lokalni gostinski ponudniki hrane. Obiskovalci so razvajali svoje brbončice ob odličnem vinu, pečenem

kostanju, domačih langaših TD Beltinci ter okusnih domačih kuhanih klobasah in pečenih rebrih s prilogo ponudnika Catering Grubič, Beltinci.

Od vsega tega pa je bilo najpomembnejše ohranjanje tradicije martinovanja, ki je povezano z veselimi druženjem, promocijo občine in kraja Beltinci.

Najlepša hvala vsem za doprinos k uspešno izvedeni prireditvi in hvala

vsem obiskovalcem! Vidimo se spet drugo leto ob istem datumu na istem kraju.

**V imenu organizatorjev
VD Beltinci**

V Lipovcih je lepa pesem Dobro mesto našla

V soboto, 25. 11. 2023, se je v Lipovcih, v organizaciji kulturno-umetniškega društva Lipovci, odvilo pevsko srečanje *Lepa pesem Dobro mesto najde*. Na njem je nastopilo pet skupin: vokalna skupina Žarek Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja (zborovodja Alen Benko), pevska skupina Prekmurci s Tišine (umetniški vodja Alojz Švec), ljudski pevci kulturnega društva Lipa (vodja Marko Balažič), ljudske pevke iz Lipovcev (vodja Vera Bezjak) in moški pevski zbor Lipovci (zborovodja Gorazd Tivadar). Lujz Sraka in Franc Cigan - Caki sta predstavila tudi svoji avtorski pesmi.

Prisotne sta nagovorila Marko Virag, župan Občine Beltinci, in Mateja Berden, predsednica KS Lipovci. Veseli smo, da se nam je pridružil tudi naš domačin, dr. Marko Sraka, svetovalec ministrice za kulturo, dr. Aste Vrečko, ki je v svojem nagovoru med drugim dejal: *"Na Ministrstvu za kulturo posebno skrb namenimo tudi ljubiteljski kulturi.*

Zavedamo se, da je ljubiteljska kultura tisto najširše polje kulture, ki povezuje vse prebivalke in prebivalce naše družbe in vse generacije v skupnem ustvarjanju in uživanju v kulturi. V bogatem izročilu ljubiteljske kulture je prav petje tista najbolj pristna zvrst vsakodnevnega ustvarjanja in kulturnega udejstvovanja ... Petje bogati in osmišlja naše skupnosti, gradi bolj povezano in raznoliko družbo in iz roda v rod prenaša vrednote družbene solidarnosti."

Ob koncu so se pevci in pevke

zbrali na odru in skupaj zapeli pesem *O prijateljstvu*, srečanje pa se je nadaljevalo v sproščenem in prijateljskem vzdušju.

Srečanje sta podprli Občina Beltinci in KS Lipovci.

Zahvaljujem se vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je pevsko srečanje lepo uspelo, saj je bil to čudovit večer, poln lepih pesmi.

**Cvetka Rengeo,
predsednica KUD Lipovci**

Hranjenje ptic pozimi

Pozimi, ko pritisne mraz, se nekatere vrste ptic približajo našim bivališčem. Hranjenje ptic ima lahko tudi neželene učinke zaradi možnosti prenosa povzročiteljev bolezni med pticami. Priporočamo, da se krmilnice skrbno čistijo pred vsakim ponovnim nasipom sveže hrane, ki naj bo v zmernih količinah, saj s tem zmanjšujemo možnost onesnaženja hrane s patogeni in tako posredno okužbo ptic.

Krmilnica za ptice

Krmilnico namestimo tako, da bodo ptice v njej opazovale na vrt, teraso ali

Vir: Pixabay

balkon. Najbolj primerna je krmilnica iz lesa, ki ima lastno streho, hrana pa je pticam dostopna z vseh strani.

Uredimo lahko tudi talno krmišče, saj se nekatere vrste, kot so drozgi in ščinkavci, raje hranijo na tleh. Krmišče naj bo bolj na odprtem, da lahko ptice opazijo približajočega se plenilca. Priporočljivo je, da ima streho, ki zaščiti hrano pred snegom in dežjem. Krmilnico moramo redno preverjati in čistiti, saj se v njej kopičijo ostanki hrane in nečistoče, ki so lahko vir okužbe z različnimi povzročitelji

bolezni pri pticah. Prav tako smo pozorni na zadostno količino sveže hrane, ki naj bo v zmernih količinah.

Najbolj pomembno je, da ptice hranimo le s hrano, ki jim je v enaki obliki dostopna tudi v naravi. Ne hranimo ptic z ostanki človeške hrane, posebej ne z začinjeno hrano. Zrnojedim

pticam, kot so ščinkavec, čizek, vrabec, sinica, turška grlica je najlažje ponuditi mešanico sončničnih semen, prosa, semen konoplje. Mešanica za talno krmišče naj vsebuje konopljina in/ali sončnična semena, oves, pšenico in proso.

Vir:

<https://www.ptice.si/ptice-in-ljudje/pomagajmo-pticam-in-naravi/hranjenje-ptic/>

Katja Marič,

Društvo prijateljev agrarne ekonomike

Upokojenci smo »migali digitalno in fizično«

Župan Marko Virag nas je obiskal na delavnici o digitalnih vsebinah.

V Društvu upokojencev Beltinci smo si v programu dela za leto 2023 med drugim zastavili tudi izvedbo izobraževalnih vsebin in uvedbo redne telesne aktivnosti.

Starejši se zavedamo, da je tudi naše življenje vse bolj odvisno

od novih tehnologij (pametni telefon, tablica, računalnik).

Z vsakdanjo rabo pametnega telefona in računalnika izboljšamo kakovost življenja, lažje komuniciramo z otroki, vnuki in prijatelji, se povežemo z zdravnikom, poiščemo kakšen nov recept za jed ali druge informacije, ki nas zanimajo. Pomembno pa je, da se jih naučimo pravilno in predvsem

varno uporabljati.

Tako smo 14. 11. 2023 organizirali izobraževalno delavnico na temo digitalnih vsebin s ciljem, da udeleženci pridobimo oz. nadgradimo znanje o rabi pametnega telefona, o varnosti na spletu, pri rabi družbenih omrežij, o uporabi elektronske pošte, digitalne kamere ... Delavnice se je udeležilo 31 članov društva. Izvajalci brezplačne delavnice so bili Mobilni heroji iz Ljudske univerze Velenje. Štirje strokovni sodelavci so nam na zanimiv in veder način predstavili vsebine; najprej celotni skupini, nato pa individualno, kar je vsak posameznik želel.

Kar štiri ure so naši možgani "migali". Bilo je naporno, pa tudi zabavno. Predvsem pa smo ob koncu zadovoljni ugotovili, da smo se marsičesa naučili, še veliko pa je ostalo za naslednjič.

Obiskal nas je tudi župan Marko Virag in bili smo ga zelo veseli.

Kot že rečeno, smo na polno migali tudi fizično. Društvo Šola zdravja je izbralo Beltince za kraj srečanja vseh pomurskih skupin. Kljub slabemu vremenu, se nas je 10. 11. 2023 zbralo 52 udeleženk iz celotnega Pomurja. Obiskal nas je kineziolog Simon Jurmič, ki je vodil vadbo »1000 gibov«, nam pokazal nove vaje in nas poučil o učinkih posameznih vaj. Po končani vadbi smo se družili ob čaju in pecivu. Izkazale smo se kot dobre gostiteljice.

S tovrstnimi dogodki osveščamo člane, da lahko vsak sam največ naredi za svoje telesno in duševno zdravje.

Naj se pohvalim, da je beltinska skupina najštevilčnejša v Pomurju. V naših vrstah imamo članico, staro 85 let, ki je med najbolj vestnimi udeleženkami vsakodnevnih vadbe.

Pridruži se nam tudi ti!

Marija Sobočan,

predsednica DU Beltinci

Prijetno opravilo v vinogradu med Beltinci in Lipo

Na lepo in sončno sredo 27. septembra so se člani Kluba ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja s sedežem v Beltincih zbrali na trgatvi grozdja v vinogradu med Beltinci in Lipo. V tem vinogradu, ki je star že več kot sto let, raste devet sort vinske trte samorodnice, katero so posadili predniki. Vinograd sicer obdeluje predsednik Kluba ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja Ivan Zdravec, pomagajo pa mu tudi

člani kluba. Na jesensko trgatve pa sta prišla tudi člana kluba Karl in Nada Nojholt iz Avstrije.

V vinogradu so obrali različne sorte vinske trte samorodnice, in sicer: jurko, šmarnico, klinton, izabelo ter nekaj vrst madžarske vinske trte. Čeprav je vinograd star čez sto let, je vedno lepo urejen in vzdrževan. Spomladi se vinske trte obreže, opravi se pletev, košnja trave in druga manjša dela. Gre za vinsko trto samorodnico, ki je

odporna na vse vremenske nepravilnosti, a najbolj ji vendarle prijajo sončni žarki, da potem do jeseni grozdje dozori in postane sladko. Vinska trta se ne škropi z nobenimi pripravki proti gnilobi ali boleznim, torej gre za naravno vinsko trto, ki je kljub letošnji suši še kar dobro obrodila. V vinogradu je okrog 500 trsov samorodnice, katere bi bilo potrebno pomladiti z novimi trsnimi cepljenkami.

Po opravljeni trgatvi so se vsi skupaj

zbrali v senci v vinogradu, kjer so po stari kmečki navadi zaužili domače dobrote in nazdravili z rdečim vinom, katerega so pridelali lansko leto v istem vinogradu. Dogovorili so se o aktivnostih in delu kluba do konca letošnjega leta.

Sicer v vinogradu raste nekaj starodobnih dreves, med njimi je tudi oreh, češnja in druga drevesa, ki dajejo vinogradu nekdanji kmečki pridih. Na cvetove dreves, ki spomladi zacvetijo, letajo čebele, ki nabirajo nektar in ga potem odnašajo čebelarjem v čebelnjak. V krošnjah dreves pa gnezdijo tudi ptički; večkrat prileti še sova, ki tam najde zatočišče in mir. Pozimi se v vinogradu zadržujejo tudi divje prosto živeče živali: zajci, jerebice, fazani ...

Na jesenski trgatvi so člani kluba obrali okrog 300 kg grozdja, katerega so potem pri predsedniku kluba v Beltincih na stiskalnici stisnili in pritekkel je sladek mošt. Pridelali so 200

litrov mošta oziroma bio vina. Brž, ko bo mošt ob martinovem postal mlado vino in se spremenil v mlado bio vino, ga bodo člani kluba čez leto porabili za društvene dogodke in prireditve. Kot je povedal predsednik Kluba ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja Ivan Zdravec, klub

letos obeležuje 20. obletnico delovanja in prav toliko let ima tudi klubska jesenska trgatvev grozdja. Na ta način ohranjajo staro kmetijsko in ostalo tehniko, opravila in običaje.

Jože Žerdin

V beltinskem gradu so je na delovnem sestanku zbralo vodstvo Zveze slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil Slovenije in društva iz severovzhodne Slovenije

Zveza je Klubu ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja podelila zahvalo za dolgoletno sodelovanje

Dogovorili so se, da bodo zbirali sredstva za člane društev, ki so utrpeli škodo ob letošnjih poplavih

Na področju ohranjanja tehniške dediščine, na področju starodobnih cestnih vozil in združevanja interesov lastnikov in ljubiteljev starodobnih cestnih vozil, deluje Zveza Slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil ali krajše Zveza SVS. Je ljubiteljska in nepridobitna organizacija, ki združuje in povezuje nekaj manj kot 50 društev, tudi Društvo kmetijske tehnike Slovenije. Zveza SVS, v Ženevi sprejeta v mednarodno organizacijo zvez in društev starodobnih vozil FIVA s sedežem v Parizu, si je pridobila status uradnega zastopnika organizacije FIVA v Republiki Sloveniji z oznako ANF – Autorité Nationale FIVA. Zveza, kot društva in klubi, čez leto organizira razne rally-je, prvenstva in ohranja in neguje staro kmetijsko in ostalo

tehniko.

V beltinskem gradu se je na delovnem sestanku zbralo vodstvo Zveze slovenskih društev ljubiteljev

starodobnih vozil Slovenije in društva iz severovzhodne Slovenije, kjer je beseda tekla o delu zveze in njenih nalogah v letošnjem letu. Sestanka se je

udeležilo vodstvo zveze in 12 društev. Gostitelj je bil Klub ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurje – Beltinci. Člani beltinskega kluba so jim na dvorišču beltinskega gradu najprej predstavili nekaj starih vozil, v gradu so si ogledali razstavo starih koles društva Dimek Beltinci in stalno razstavo o beltinskih grofih, ki so živeli v gradu. Beltinci so bili svojčas kmetijsko središče Prekmurje in po agrarni reformi zemlje je iz tistih časov ostalo veliko kmetijske tehnike. Za to tehniko skrbijo člani kluba, ki si prizadevajo, da bi v beltinskem gradu dobili prostor,

kjer bi stroje in pripomočke zbrali na enem mestu in tako dobili stalno razstavo stare kmetijske tehnike.

Na delovnem sestanku so potrdili članstvo v delovnih komisijah, ki so zelo dejavne in aktivne v okviru Zveze Slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil Slovenije. Na sestanku v Beltincih je beseda tekla tudi o tem, da bi Zveza in društva stopila skupaj in bi svojim članom, ki so utrpeli škodo ob poplavih, finančno priskočili na pomoč. Sprejeli so sklep, da bodo Zveza in društva sredstva nakazovali na poseben račun in, ko se bo nekaj

sredstev nabralo, bodo le-ta namenjena članom za sanacijo škode ob poplavih. Ob tej priložnosti je predsednik Zveze slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil Slovenije Leon Vrtovec Klubu ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja podelil zahvalo za 20-letnico delovanja in dolgoletno sodelovanje. Zahvalo je prejel predsednik Kluba ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja Ivan Zdravec.

Jože Žerdin

Zaključili smo uspešno leto 2023

Meseca marca smo izvedli letni občni zbor, si naredili načrt za leto 2023 ter ga v celoti izvedli. 13. maja smo izvedli 8. mednarodno košnjo trave z ročnimi kosami, kamor smo povabili vsa naša prijateljska društva. 24. junija smo v beltinskem parku pri gradu imeli proslavo ob 20. obletnici našega kluba, povabili smo tudi beltinske tamburaše, da so popestrili našo proslavo. Temu je sledila panoramska vožnja v Lipo, kjer smo nadaljevali s proslavo. Meseca julija smo imeli žetev žita z ročnimi kosami in mlatitev s staro mlatilnico;

zaradi slabega vremena smo mlatili doma, saj na festivalu to zaradi razmočenih tal ni bilo mogoče. 15. septembra smo v beltinskem gradu v poročni dvorani gostili vodstvo Zveze starodobnih vozil Slovenije ter jih pogostili s prekmurskimi dobrotami. Septembra smo opravili tudi našo že tradicionalno vinsko trgatavo, ki se je udeležila večina naših članic in članov iz Slovenije in Avstrije – srečanje v naravi. V decembru bomo imeli tudi zaključek.

Drugo leto, januarja 2024, bomo v beltinskem gradu priredili razstavo starodobne akustične tehnike, gramofonov, gramofonskih plošč, magnetofonov, starih radiov in še česa.

Ker pa se bližamo h koncu tega leta, želim vsem Pomurkam in Pomurcem blagoslovljene božične praznike ter srečno in zdravo novo leto 2024.

*Ivan Zdravec,
predsednik Kluba stare kmetijske in
ostale tehnike Pomurja*

Srečanja v skupini onkoloških bolnikov, obolelih za rakom

*»Če bi se človek zavedal,
kako malo naredi za svoje telo in
za svojega duha in kako neusmiljeno
izkorišča svoj um za stvari,
ki ga ne bodo nikoli osrečile,
bi se zgrozil od neprijetnega
spoznanja.«*

(Rudi Kerševan)

Rožnati oktober smo zaznamovali tudi v naši skupini. Članice so skupaj z Marijo Vugrinec na stojnici v Odrancih seznanjale in ozaveščale mimoidoče o raku, ki ne prizanesa nobenemu izmed nas. Pomemben dogodek v tem času je bil obisk podpredsednice Društva onkoloških bolnikov Slovenije Brede

Brezovar Goljar iz Ljubljane. Skozi svojo težko življenjsko preizkušnjo (je bolnica z rakom) nam je povedala, da je življenje kljub vsemu hudemu lahko lepo ter ga je vredno živeti in da se moramo zavedati, kako pomemben je odnos do sebe in svojega telesa. Če se ne spoštujemo in ne cenimo, se ne moremo uspešno boriti s svojo boleznijo in smo žal tudi svojim bližnjim še v večje breme.

Tovrstna srečanja so nadvse pomembna za vse naše člane, saj predstavljajo kraj, kjer se lahko brez strahu in sramu odprejo in pokažejo svojo ranljivost; pomembno je, da se počutijo slišani. Nekatero bolnico so o svoji težki izkušnji spregovorile prvič, Breda je namreč s svojim pristopom v njih

odprla dolgo zatajevana čustva. Dala jim je vedeti, da je tudi sama ena izmed njih, zato so ji brezpogojno zaupale. Odgovorila jim je na številna vprašanja, na katera jim zdravstveno osebje ni moglo dati odgovora, in ob tem so se počutile nadvse olajšane. Spoznale so, da se je vredno potruditi in poslušati svoje telo, ki jim narekuje življenjski ritem.

Marija Vugrinec, ki zelo uspešno vodi skupino že vrsto let, skrbi za prepoznavnost društva v okviru stojnic in preko medijev (časopis Vestnik, radio Murski Val, madžarski radio ...). Z zloženkami in po telefonu člani skupine ozaveščajo ljudi o pomenu »ROŽNATEGA OKTOBRA«

in jih spodbujajo, da poiščejo pomoč, ko so v stiski (v fazi zdravljenja ali po njegovem koncu). Najpogostejša vprašanja se navezujejo na lajšanje stranskih učinkov zdravljenja ter na odnose v družini in okolici. Marija pravi, da ko zbolíš, postaneš drugačen, če pa bolezen sprejmeš, se z njo lažje spopadeš. Moraš se imeti rad! Tudi moški, ki zbolijo, rabijo pogovore, občutek, da jih nekdo posluša in da vedo, na koga se lahko obrnejo. V skupini za samopomoč so dežurstva, ki jih opravljajo prostovoljke in drugo strokovno osebje. Tako imenovani telefon OKOFON je dostopen vsak dan med 9. in 15. uro in je brezplačen. Kontakt skupine je na spletni strani Društva onkoloških bolnikov in v reviji Okno. Bolnice se v skupini pogovarjajo o vseh aspektih življenja, ne samo o bolezni; pomembna tema sta tudi smrt in paliativna oskrba. Srečanja so enkrat mesečno v Bolnišnici Murska Sobota, v prostorih knjižnice. Skupina za samopomoč, ki šteje 76 članov, je zelo pomembna za vse obolele

Člani skupine za samopomoč Murska Sobota skupaj s predavateljico Bredo Brezovar Goljar (od leve proti desni: Jože Magdič, Breda Brezovar Goljar, Marija Vugrinec, Marija Zver). (Avtor: Darinka Raduha)

in svoje ter je starostno, poklicno in versko zelo raznolika. Pristrčna hvala Mariji – Mariki, ki se kljub svoji bolezni nesebično razdaja vsem, ki jo potrebujejo.

»Pridite, pridružite se nam tudi vi, spoznali boste, da v bolezni in težavah niste sami!«

Zaradi bolečine človek misli,

zaradi misli postane modrejši,
zaradi modrosti lažje prenaša življenje.

John Patrick)

Marija Zver,
članica skupine za samopomoč
Murska Sobota

Spominčica

*Kar je resnično,
je danes
in vonjam in tipam in diham,
da ga začutim;
kar je včeraj,
so spomini.*

(Vanja Strle)

Spominčica je glasilo Slovenskega združenja za pomoč pri demenci. Predsednica glasila je Štefanija L. Zlobec, ki se je zelo zgodaj soočila s to težko boleznijo pri svojem možu, Jaši Zlobcu. Glasilo prinaša strokovne članke naših in tujih strokovnjakov. Bogatijo ga prispevki ljudi, ki se sami srečujejo z bolniki v svojem okolju (doma in v okolju za ostarele). V lanskem letu je glasilo praznovalo 25-letnico delovanja.

Ker o tej hudi bolezni še premalo vemo, smo se v skupini onkoloških bolnikov, obolelih za rakom odločili za strokovno

Prepoznavni znak združenja

Spominčica.

(Vir: internet)

predavanje. V petek, 10. 11. 2023, smo poslušali predavanje z naslovom Demenca in Alzheimerjeva bolezen, ki ga je vodil dr. Jože Magdič, strokovni delavec naše skupine. V letošnjem letu, 11. 9., smo v Sloveniji obeležili že 11. obletnico prvega sprehoda za spomin. Več informacij o dogodku je na spletni strani spomincica.si. Tudi varovanci v naših domovih za starejše so se

pridružili tej akciji. Žal še mnogo ljudi misli, da je demenca duševna bolezen, vendar temu ni tako. Prof. dr. Zvezdana Pirtovšek, dr. med. spec. nevrologije je zapisala: »Demenca predstavlja stičišče življenja, kjer se krhkost starosti prepleta z izgubo najbolj dragocenega kar nam je dano – sebe samega. Na tem stičišču se bo/ali pa ne /.../ izkazala resnična humanost naše družbe. Bomo zmogli?«

V Sloveniji je okrog 30 tisoč obolelih za demenco, zato bo potrebno čim prej urediti tudi zakonodajo o dolgotrajni oskrbi. Zavedati pa se moramo, da vsako pozabljanje še ni demenca. O njej govorimo takrat, ko so prvi znaki tako pogosti, da motijo vsakdanje življenje. 10 prvih znakov demence:

1. Postopna izguba spomina.
2. Težave pri govoru (iskanje pravih besed).

3. Osebnostne in vedenjske spremembe.
4. Upad intelektualnih funkcij, nezmožnost presoje in organizacije.
5. Težave pri vsakodnevnih opravilih.
6. Iskanje, izgubljanje in prestavljanje stvari.
7. Težave s časovno in krajevno orientacijo.
8. Ponavljanje enih in istih vprašanj.
9. Spremembe čustvenega razpoloženja.

10. Zapiranje vase in izogibanje družbi.

Za svoje zdravje, še posebej za možgane, je potrebno skrbeti vse življenje, še preden zbolimo. Dr. Jože Magdič primerja možgane z violino, saj je psiha v bistvu glas violine naših možganov. Predavanje in kasneje tudi razgovor sta nas obogatila s spoznanjem, da je potrebna vsakodnevna skrb za zdravje.

*Živimo zelo tesno skupaj.
Zato je naš osnovni smoter,
da pomagamo drug drugemu.
Če že ne moremo pomagati,
pa vsaj ne škodujmo.*

(Dalajlama)

Marija Zver,
članica skupine za samopomoč
Murska Sobota

Maj Janža prvo leto uspešen tudi v kategoriji mlajših članov

*Maj kot član zmagovalne štafete 4 x 400 m AD MASS,
Atletski pokal Slovenije, Novo mesto, FOTO AZS*

Maj je v poletni sezoni 2023 opravil enajst posamičnih štartov in pet s štafeto AD MASS. Šestkrat je stal na stopničkah posamezno in petkrat s štafeto AD MASS.

Državno prvenstvo Slovenije v atletiki za mlajše člane U23, 1. in 2. julij 2023 v Novi Gorici
2. mesto na 400 m, čas 48,62; 3. mesto na 200 m, čas 21,84; 2. mesto štafeta AD Mass 4 x 400 m

Državno prvenstvo Slovenije v atletiki za člane, 9. julij 2023 v Velenju
6. mesto na 200 m, čas 21,66

Ekipno prvenstvo (klubsko) Slovenije v atletiki za člane, 2. in 3. junij 2023 v Slovenj Gradcu
2. mesto na 400 m, čas 47,74; 1. mesto štafeta Mass 4 x 100 m*; 2. mesto štafeta Mass 4 x 400 m *1. mesto – ekipno je osvojil z Atletskim društvom Mass iz Ljubljane, katerega član je.

Atletski pokal Slovenije za člane, posamično, 16. in 17. september 2023 v Novem mestu
6. mesto na 100 m, čas 11,02; 6. mesto na 200 m, čas 21,93; 2. mesto štafeta

Mass 4 x 100 m; 1. mesto štafeta Mass 4 x 400 m

Atletski miting za mlajše člane U23, 24. in 25. junij 2023 v Ljubljani
3. mesto na 100 m, čas 10,80; 1. mesto na 200 m, čas 21,87

Mednarodni atletski miting, 27. maj 2023, Liga Telekom v Slovenski Bistrici
4. mesto na 300 m, čas 33,71

Mednarodni atletski miting in 3. Memorial Roberta Preloga, Liga Telekom, 23. maj 2023 na Ptujju
4. mesto na 200 m, čas 21,54

Atletski miting in memorial Matica Š. in Patrika C., 8. junij 2023 v Kranju
3. mesto na 400 m, čas 48,08

Maj je v letu 2023 tudi študiral in uspešno zaključil prvi letnik. V sezoni 2023/24 bo prav tako več časa posvetil študiju in poskušal ohraniti pripravljenost, na kateri bo gradil v sezoni 2025, ko ima višje cilje.

Janez Koren

15. občinski turnir v pikadu

V soorganizaciji ŠD Dokležovje in Športne Zveze Beltinci je bil v Dokležovju odigran 15. občinski turnir v pikadu za pokal Občine Beltinci.

Turnirja se je udeležilo 44 tekmovalcev, ki so se pomerili v dvojicah ter moški in ženski konkurenci.

Pred občinskim turnirjem smo pripravili še turnir za naše pionirje do 9. razreda, ki so z veseljem spoznavali čar te zanimive igre.

Najboljši so bili nagrajeni s pokali, najmlajši pa so prejeli tudi spominske medalje.

Projekt je bil delno sofinanciran iz Fundacije za šport.

Rezultati so bili sledeči:

Moški 501 Double out:

1. Damjan Žižek (Ižakovci)
2. Daniel Duh (Melinci)
3. Tadej Antonič (Dokležovje)
4. Martin Horvat (Dokležovje)

Ženske 501 Double out:

1. Monika Jerebic (Ižakovci)
2. Tiara Poredoš (Ižakovci)
3. Deja Škafar (Ižakovci)
4. Lara Mesarič (Melinci)

Dvojice 501 Master out:

1. Dejan Škafar (Ižakovci) in Mitja Prelec (Dokležovje)
2. Denis Hamler (Dokležovje) in Matej Šebjan (Dokležovje)
3. Andrej Panker (Dokležovje) in Monika Jerebic (Ižakovci)

Turnir najmlajših:

High score do 4. razreda:

1. Teo Šebjan – 3.355 točk
2. Anže Antonič – 3.154 točk
3. Zoja Balek – 2.993 točk

High score 5.–9. razred:

1. Neža Antolin – 3.167 točk
2. Sabina Györek – 3.037 točk
3. Ana Antolin – 2.757 točk

Matjaž Györek

Nova pridobitev za starejše – Dnevni center v Odrancih

V letošnjem letu je pod okriljem Doma starejših Lendava pričel delovati Dnevni center v Odrancih.

Dnevni center je sodobna oblika dnevnega bivanja, poznana tako pri nas kot po svetu. Izkušnje kažejo, da vključitev v dnevno varstvo pomembno vpliva na ohranjanje samostojnosti in bistveno podaljša bivanje v domačem okolju, starejšim pa posledično ni potrebno bivati v domovih za starejše. Tovrstna oblika bivanja je velika razbremenitev tudi za svojce naših uporabnikov, prav tako pa je taka oblika skrbi za starejše tudi finančno ugodnejša.

Center starejšim od 65 let omogoča: aktivno preživljanje prostega časa, pomoč pri vsakodnevni opravilih, varstvo, druženje ter v primeru

zdravstvenih težav tudi strokovno svetovanje in pomoč pri jemanju zdravil.

V center v Odrancih je lahko vključenih do 10 uporabnikov in ponosno lahko povemo, da je po nekaj mesecih delovanja naš center že polno zaživel.

Vključeni so uporabniki bližnjih občin iz Prekmurja, enega uporabnika pa imamo tudi iz občine Veržej.

Za varno in kvalitetno preživljanje časa skrbita dve zaposleni, ki imata ne le dolgoletne izkušnje na področju skrbi za starejše, ampak ju odlikuje

tudi kreativnost, iznajdljivost, strokovno znanje ter močan čut za delo z ljudmi. Ob njuni pomoči je vsak dan popestren z vsakodnevnimi gibalnimi aktivnostmi, sprostitvenimi delavnicami, prostočasnimi aktivnostmi, aktivnostmi v naravi, kot so sprehodi in urejanje vrta in rož. Vrt, notranji in zunanji prostori dnevnega centra so prilagojeni aktivnostim tudi za tiste, ki so gibalno ovirani.

Tisti, ki bivajo v neposredni bližini našega centra, ter nas obiskujejo, vedo, da pri nas vedno diši po sveže pečenih dobrotah. V kuharskih mojstrovinah sodelujejo prav vsi uporabniki,

zato se prihajajočih božičnih in novoletnih praznikov že zelo veselimo. Navsezadnje bo to naš prvi božič in novo leto v novih prostorih. Te praznike smo se odločili praznovati na prav tradicionalen način ob jelki, jaslicah ter božičnih piškotih.

Seveda pa naši uporabniki niso samo v centru. Razpolagamo namreč z vozilom, ki nam omogoča, da se lahko zapeljemo tudi na krajši izlet po Pomurju. Prav tako velja omeniti, da za večino naših uporabnikov kar sami organiziramo prevoz v dnevni center in domov, kar je še dodatna ugodnost našega centra.

»Življenju sicer ne moremo dodati let, lahko pa letom dodamo življenje.«

Vabljeni, da nas obiščete in se morda tudi sami odločite preživljati svoje dni v družbi srčnih in prijaznih ljudi.

Informacije prejmete pri socialni delavki Meliti Makoter, univ. dipl. soc. del. (tel. št.: 059 253 158)

E-mail: melita.makoter@dslendava.si

Zlatka Murtić, mag. zdr. nege

Pozdrav iz Severne Makedonije

Tisoč kilometrov stran od kraja spominov iz otroštva, mladosti, starosti ...

Domotožje odpravljam z branjem *Malega Rjtarja*. Pristrčna hvala Občini Beltinci za redno pošiljanja glasila in vsem tistim, ki niste pozabili name.

Lep pozdrav in vse dobro vam želim!

Vaš Sali

Vprašanje

Vse v meni je otrpnilo,
le um me še bodri
in niza upajoče misli.
Mar se nisem prebudila?
So mogoče to le sanje?
Ali je trenutno stanje?

Gabrijela Sečkar

Začetek in konec

*Vsaka pravljica ima svoj začetek,
vsak človek ima svoj začetek.
Vsaka pravljica se konča,
vsak človek ima svoj obstoj.
Pravljica in človek gresta z roko v roki.
Izbrati začetek in
konec človeku ni dano.
Odsev pravljice je čarobni konec.
Odpev človeku so nedokončane sanje.*

Gabrijela Sečkar

Adventna lučka

*Adventne lučke prižigamo,
ker svetlobo in upanje
v srce nam prinašajo.
Pričakovanja, ljubezen in mir,
da vojn in intrig bi več ne bilo,
da vsak otrok sladko sanjal bo,
to ves človeški rod si želi.
Naj nikomur bežati ni treba,
naj uživa vsak v objemu svojega
doma.
V soju adventne lučke
vsi sanjajmo sladke sanje.*

Pavla Škerget

Časovna zanka

*Zate čas je blagodejni dar,
za drugega ima poseben čar,
komu tretjemu je le uganka,
nekomu pa časovna zanka.*

*Nekomu srečo ta čas servira,
medtem ko drugega nervira,
prihaja hitro, kdaj se obira,
večkrat pa teče, se nič ne ozira.*

*Podarja nam solze, poraja smeh,
polni z upanjem, skrbi za uspeh,
z veseljem dviga, z glasbo mami,
drugič se pravzaprav čisto ustavi.*

*Prijatelj je včasih, drugič pokora,
zelo ga sovražiš, kadar je mona,
zavisten si drugim za prosti čas,
ki zanje je sreča, zate le past.*

*Neznosno počasen, ko te skrbi,
skoraj miruje v nočeh, ko boli,
vijuga in šviga, zares pohiti,
ko v ljubi družbi preživljaš noči.*

Pavla Škerget

V tihoti božične noči

*V tihoti božične noči
trepetajo stare trave,
ko nanje lega srebrno ivje
in jih mrzel veter maje.
Kraguljčki zapojo v daljavi,
ko čez ravan zaveje hladna sapa.*

*Ob topli peči v pričakovanju
poje srečna družinica.*

*Naj še tako hladno veje veter,
naj zavija, tuli čez ravan.*

*Ko v srcu je mir in ljubezen,
hude preizkušnje ni nam mar.*

*Pogum v srcu in mir v duši
pomagata vse hudo pregnati,*

*vsem ljudem ljubezen
in roko podati.*

Pavla Škerget

December

*Mrzel veter smreke maje,
čarobno k nam prihaja
odmev kraguljčkov iz daljave.*

To je december!

Praznično zasanjani december!

*Staro leto se k odhodu že
odpravlja,*

*k novim željam, novim upom
praznični mesec nas pripravlja.*

*Po slaščicah in poticah
v decembru vse diši.*

*Hitro čevlje, nogavice
očistimo, pripravimo še mi.*

*Darovi taki in drugačni
otroke bodo razveselili,*

*nam pa mir, ljubezen,
veselje naklonili.*

Pavla Škerget

Novemu upanju naproti

(družinska saga)

Dvanajsto poglavje

Božični dan se je nagibal k poznemu popoldnevu, ko sta Andraž in ata pospremila stara starša v njun domek. S sabo sta nesla tudi priboljške, ki so jih ženske pripravile posebej zanju. Vsa zadovoljna sta se usedla k topli peči v veliki sobi. Andraž je na ogenj naložil še nekaj polen in nato sta se moška poslovila.

»Sedaj pa stopi z mano, da blagosloviva posevke,« je mladega Škafarja povabil ata. Andraž se je nasmehnil in prikimal ter stopil za njim. Štel si je v čast, da je ata povabil prav njega, čeprav je že mnogokrat v otroštvu sodeloval pri blagoslovitvi posevkov.

To opravilo je dejansko bila gospodarjeva obveza. Na božični popoldan vesten gospodar z blagoslovljeno vodo blagoslovi posevke, da v prihajajočem letu bogato obrodijo.

Ata Škafar ni želel hoditi sam okoli njiv. Morda je rabil nekoga, da se je počutil bolj varnega, ali pa mogoče sogovornika, ki mu je lahko zaupal.

Skupaj sta obšla vseh šest njiv s posevki, ata je ob koncih njiv poškopil z blagoslovljeno vodo in skupaj sta zmolila kratek blagoslov.

Vsa prezebla sta se napotila proti domu.

»Veš, sin moj, jutri je pa god svetega Štefana. Se spomniš? Na ta dan smo blagoslavljali konje in vso živino v hlevu, da ne bi zboleli in da bi bil dober prirastek. To, kar midva delava, je delo in skrb gospodarja. Kot vidiš, pa našega Matjaža ni domov. Povej, sin moj, ali zaradi neresnosti in neodgovornosti smemo pustiti njive, živali in svoje najbližje brez blagoslova in ljubezni? Povej, sin moj, povej!« Ata

je ves skrušen pogledal Andraža v oči in očitno pričakoval odgovor.

»Ne, ata, seveda ne. To se ne sme zgoditi,« je odgovoril ta in se resnično zbal za očeta.

Dan se je že nagibal h koncu. Na hitro sta preverila pri živalih v hlevu in vstopila v toplo hišo. Kakor da bi stopila v nebesa, tako prijetno toplo je bilo.

»Pravi čas ta prišla. Pripravljamo se k večerji, pomolimo in danes bomo kar hitro šli spat, kajti dan je bil dolg,« je mama veselo pozdravila prišleka.

Otroci so bili razigrani in veseli daril, dobre hrane, prelepe smrekice in prijetnega vzdušja. V hiši je zares dišalo po božičnem blagoslovu.

Moška sta se pridružila veseli družbi in skoraj nezavedno je minil večer.

»Otroci, pozdravita starejše in čas je za spanje,« je po večerji in molitvi padla odločitev obeh snah. Otroci so neradi ubogali, vendar ugovarjanja ni bilo. Odrasli so še nekaj časa ostali pri mizi. Snahi sta se hitro vrnili in prisedli.

Za mizo je zavladala tišina. Toda prav vsi so z mislimi odtavali do osebe, ki je že drugi dan ni bilo domov. Samo on je manjkal.

»Žalostno je moje srce, da se nam to dogaja. Matjaž ni dober gospodar in tudi dober sin ni. Težko mi je tako govoriti na božični večer, vendar smo sedaj zbrani vsi in dobro veste, da tudi jutri ne bo nič drugače. Poslušajte sedaj, tako vam povem. Januarja bom šel v Lendavo na kataster in sodišče ter naredil oporoko in ga razdedinil do zadnje bilke imetja. Dobrega sina je z grunta nagnal. Hvala Bogu, ta se je znašel in nam je s svojo pridnostjo v ponos. Hvala Bogu, da imamo pridno snaho in pet vnukov. Njihovega očeta bom razdedinil in imetje razdelil med snaho in njene sinove. Snaha je pridna, delovna in naju spoštuje, pa tudi otroke

dobro vzgaja v pridne in poštene fante. Prav taka je tudi tvoja Urška, Andraž. Sebi in mami si bom izgovoril kot do smrti. No, sin, kaj rečeš ti na mojo odločitev?«

Po dolgem govoru je ata pogledal sina in mu pokimal, ker je od njega pričakoval odgovor.

»Kaj naj rečem, ata? Prav imate in tudi vso pravico imate, da s svojim imetjem, ki ste si ga sami ustvarili, naredite vse, kar se vam zdi prav,« je čisto mirno očetu odgovoril Andraž.

»No, potem pa mi je padel kamen s srca. Ti, sin moj, pa moraš od tukaj dobiti nov voz, ki sem ga naročil pri kovaču v Rakičanu, za vsakega člana družine sem dal plesti nove košare. Vsaj deset vreč zrnja, ki si ga boš izbral. Platnene vreče in vrečevino ženske že pripravljajo. Tudi posteljnino s perjem, volno in laneno platno. Iz hleva ti pripada konj, krava in telička. Za svinjo in perjad se zmeni z mamo. Upam, da Urške in otrok ne boš prehitro odselil. Z vozovi ti bomo pomagali odseliti stvari in naše vezi se ne smejo nikoli pretrgati. Vekomaj bom obžaloval, da nisem pravi čas prepoznal lastnosti svojih sinov. Vsa moja sreča in upanje so vajini otroci, moji vnuki. Najstarejši Matjažev sin je dober delavec in bo mogoče tudi dober gospodar. Toliko o tem. Jutri je god svetega Štefana. Andraž, midva bova šla k rani maši, potem bova blagoslovila konje in živali. Spet bo prazničen dan in upam, da ga bomo preživeli v miru in lepo. Lahko noč, vsi moji dragi.«

Ata je vidno utrujen vstal in odšel k počitku. Vsi so onemelo obsedeli, kajti še nikoli ni imel tako dolgega govora. Očitno ga je ta govor stal več moči, kot katerokoli drugo kmečko delo.

Tudi Matjaževa žena je vstala, zaželela lahko noč in šla za svojimi sinovi.

»Andraž, počakaj, tudi jaz bi ti želela nekaj reči. Veš, tudi z moje strani ne

smeš iti praznih rok. Vsaj štiri male pujske boš peljal, zato čez zimo pripravi hlevček zanje. Ker je Urška pridna gospodinja in vestno skrbi za perjad, boš polovico vsega peljal, da vam ne bo zmanjkalo jajc. Otroci imajo radi jajčka in tudi kakšno potico. Otroci imajo radi tudi zajčke. Z Urško se pogovorita o tem. Pa lahko noč, otroka.« S temi besedami

je tudi Škafarjeva mati izrekla svoj najdaljši govor v življenju.

Po njenem odhodu sta se spogledala in nežno objela. Torej, zares jim ne bo hudega, tam čez reko. Le spoštovati in ljubiti se morata, kajti v slogi in spoštovanju je moč. Tak zgled sta celo življenje dajala že dedek in babica in

prav tak zgled sta tudi ata in mama.

»Veš, Urška, tudi jaz si želim biti tako dober in pravičen, kot sta stara starša ter ata in mama,« je ves ganjen dejal Andraž svoji Urški ter jo tesno objel.

Se nadaljuje ...

Irena Šrajner

Običaji v preteklosti

Stopili smo v adventni čas, v čas pričakovanja, na katerega me vežejo spomini različnih starih navad in običajev. Ena izmed takih navad je tudi šopek, ki smo ga nesli k blagoslovu 15. avgusta, na praznik Marije Vnebovzete. Kot otrok sem vsako leto šla v naravo nabirat različne zeli in rože. V šopku ni smelo manjkati mete, vratiča, kaline, železnega petra, pa tudi jezusova kri je bila zraven. Letos sem jo zelo težko našla, kajti skorajda je že izginila iz naših nekoč prelepih travnikov. Ko sem kot otrok to vse skupaj nabrala, so mama iz teh zeli in rož naredili veliki šopek. S sestro pa sva komaj čakali jutro 15. avgusta, da sva se z velikim šopkom odpravili v turniško cerkev na *velko mešo*. Po makadamski cesti od Črenšovec do Turnišča so se vile cele kolone ljudi, ki so hodili peš. Nihče ni pomislil na utrujenost ali žejo, kaj šele,

da je lačen. Vsak je imel v sebi svojo prošnjo, pa kakšna koli je bila.

Ko smo prišli domov, je bilo že krepko popoldan. Šopek smo dali v kak

lonc brez vode, da se je lepo posušil. Blagoslovljen šopek nas je čuval pred velikimi neurji in grmenji. Počutili smo se bolj varne, saj je bilo pri hiši nekaj blagoslovljenega.

Vsako leto na sveti večer so mama ta šopek iz zeli in cvetlic skuhali in ga v kuhinji postavili na mizo. Bolj se je ohlajalo, bolj je dišalo. Ko se je bližala polnoč, smo se s to vodo umili in se odpravili k polnočnici. Mame že dolgo ni več, a jaz sem ta običaj ohranila še danes. To je velik spomin na moje otroštvo, ki ima zame velik in sveti pomen.

**Francka Zadravec,
Lipa**

Kako se je možila veverica

**(zbral Pavle Rožnik, Prekmurske
ljudske pripovedi – 1981)**

To se je zgodilo takrat, ko veverica še ni imela moža. Jež bi jo rad dobil za ženo, zato ji je vedno nosil podkupnino, da naj bi ga vzela. Kolikor jabolk je bilo v okolici, vse je jež znosil veverici.

»No, dobro,« pravi nekoč veverica, »vzamem te za moža, vendar moraš biti dober.«

Jež je vse obljubil od velikega veselja in sreče. Takoj je poklical volka za starešino, lisico za posnejalko, zajca za družbana in srno za svatbico. Veverica

je bila snaha, jež pa mladoženec.

Pripravili so veliko gostivanje. Po gostivanju pa gre veverica na smreko spat, jež pa za njo. Prideta v gnezdo in ležeta, da bi spala.

»Ti,« je rekla veverica ježu, »odmakni se, ker bodeš!«

Jež je ubogal in se umaknil nekoliko v stran. Spet reče veverica: »Ti, odmakni se, zelo bodeš!«

Jež je ubogal in se še bolj odmaknil od nje. Tedaj pa se je zgodilo – KUBIC! – in jež je padel na tla. Tako se je udaril, da ni več šel na drevo in tudi dandanes ne gre.

Tako je veverica postala vdova in si je za moža vzela veverička.

Pa tudi z njim ni bila zadovoljna, tudi njega je porinila iz gnezda. Toda veveriček je bil čednejši in ni padel na tla, temveč samo na prvo vejo. S krepeljci se je prijel za veje in se od tam prepiral z ženo.

Doslej se še nista pomirila in zato vpije veveriček tudi dandanes na veverico, če se kje srečata.

**Za vas izbrala
Lilijana Bežan Horvat**

Dragi otroci, pobarvajte veveričko – nevesto, naj ima lep pisan šopek v tačkah.

Adventni utrip v krajevnih skupnostih občine Beltinci

Krajevna skupnost Bratanci

Krajevna skupnost Dokležovje

Krajevna skupnost Gančani

Krajevna skupnost Ižakovci

Krajevna skupnost Lipa

Krajevna skupnost Melinci

